

**Au olgu Jumalale kõrges, rahu
maa pääl ja inimestest häämeel!**

Õpilasteleht

Tänast lehte 16 külge.

Ilmub igal laupäeval kogu
kooliaasta.

Tellimishind postiga:

1 kuu . . . 20 senti | 3 kuud . 50 senti
2 " . . . 40 " | 6 " . 1 kr.,
aastakäik Kr. 1,50

Aadressi muutmise 25 senti.

Kuulutuste hinnad:

Kuulutuse küljel 5 senti m/m., lehe ees
10 s. m/m. Tekstis 12 s. m/m. Tekstis
teksti kirjaga 15 senti m/m. ühe veeru
laiuselt.

Kuulutuste vastuvõtm. kesknäd. kl. 3-nl.

Posti jooksev arve nr. 2188.

Tolmetus ja talitus: Ülikooli tän. nr. 21, Tartus.
Tallinna kontor: V.-Roosikrantsi 3, K. K./Ü. „Töökooli“ raamatukaupluses.
Kirjade aadress: „Õpilasteleht“, Tartu. — Postkast 8. Talituse tel. Tartu 80

NR. 12/13. KESKNÄDAL, 21. DETSEMBER 1932 I AASTAK.

Jõulud on saabunud.

Kiiresti möödub kooliaeg enne jõule. Sügisel on esiti huvi kooli tulla. Eks ole siin igasuguseid uudiseid. Siis läheb töö hoogu. Ei jõua õieti veel päris ära väsidagi, kui juba algavad koolis jõulupeo eelproovid. Vana koolisaal ei jää tühjaks viivukski. Juba harjutab siin lauluõpetaja koorilaulu ja üksiklaulu; juba võimlemisõpetaja õpetab keerukaid piramiide ja ilusaid tantsumme. Käsitöö tundides tehakse innuga küll metsa-, küll toa-kulisse, ka jõuluvanahabeid ja inglitiibu.

„Nõnda jõule-eelavad!“ laulavad tibatillukesed esimeses klassis.

Tõsi küll, ega nad nii päris kergesti ei tule. Matemaatika õpetaja tegi eile testi. Paari päeva pärast on loodusloo test. Ja emakeeles tuleb ka varsti etteütetus. Numbrid on ju alles panemata ja õppenõukogu koosolek olemata. Küll see teeb muret mõnelegi mehele.

Kuidas sa astud ema-isa ette — ise muidu täismees — aga tunnistusel paar-kolm „nõrka“! Poiss muidu kui purakas, kõik käed-jalad terved, meel-mõistus selge, aga õppimises jääb maha teistest! Eks ole see mõistatus isale-emale! Eks ole see kibe jõulukinitus neile, kes päevast

päeva teevad rasket tööd laste hääks!..

Aga siis tuleb viimane koolipäev. Suur jõulupuu särab sadade küünalde helgis. Soojendab ja valgustab südant. Kõik mured ja arusaamatused haituvad, ja koolipere ühineb üksmeelselt, lauldes vana kaunist jõululaulu...

Kas teil koolis on ka viisiks, et iga laps toob kooli-jõulukuu-sele oma küünla? Meil tehakse nii. Siis on kuusel nii palju küünlaid, kui koolis lapsi. Ja iga üksik teab, et tema küünal särab ühes hulga teistega, et tema südamel on osa selles suures rõõmus, mis ühendab kõiki lapsi. Ja väikseimad loevad salme, mis nad õppinud suure Laste Sõbra sünnipäeva puhuks. Meie suuremad seisame tõsiselt ja kuulame jälle kord nagu ingliskeste suust neid ilusaid sõnu. Temast, kes käskis teisi armastada nagu iseennast, ja inglikoorest, kes laulis: „...rahu maa pääl ja inimestest häämeel!“

Ja siis paistab meilegi, et suur rahu asub meie südamesse. Et meil on tõesti häämeel kõigist inimestest, kes on meie ümber, keda saatus meile annud kaaslasiks eluteel...

Armsad „Õpilasteleht“ lugejad! Jõulumeeleolus saabub teile meie leht. Toogu ta teile kaasa parimaid, soojemaid jõulutervitusi! Jäägu meile kõigile tundmus, et täna loevad tuhanded

noored Eestis oma lehte, oma jõulunumbrit. Et neil kõigil on üksteisest häämeel, inimestest häämeel.

On vaikne — vaikne kuuvalge öö, taevas siramas tuhanded tähed. Juba igalpool lõpetud päevane töö, kõikjal rahu, vaid valvavad tähed. Oo unesse suigutand põõsad ja puud. Juba ammugi vaikunud lindude suud. On vaikne südaõõtund.

Miks laudas ühes veel näha tuld, miks säääl askeldab naine ja mees? Miks nende laugel veel pole und? Kes säääl häälitseb heinte sees? Oo unesse suigutand põõsad ja puud, juba ammugi vaikunud lindude suud. On vaikne südaõõtund.

Säääl heintest asemel lamab üks laps, nii väeti kui tärnanud lill. Tema pääotsas istub ingliti kaks ja jalutsis mäletseb tall. Miks rebeneb korruga pilvede loor? Miks üleval hõljumas ingliti koor? Täis helinaid südaõõtund.

Mis imet säääl kuulutab inglisu, mis helistab ingliskeel, et peatuvad tähed ja seisatub kuu ning üksik rändurgi teel? «Teil täna on sündinud Jeesuslaps, kelle pääotsas valvab ingliti kaks, teil sõber ja abimees truu.

Teil kõigil sest olgu nüüd häämeel, rõõm, rahu teis asugu!» Nii kuulutab ülevalt ingliskeel. «Kõik vihavaen kadugu!» Ning jälle on vaikne kõik taevasel teel, kuu ükski vaid rändamas tähtede eel. On vaikne südaõõtund.

Jõulukuuske toomas.

Oli talv. Lumi sügav kui valge vill, ja loike ning ojasid kattis kõva jää. Lähenesid jõulud, suured rõõmu- ja rahupühad.

Inimesed ajasid endile suured kasukad selga, läkiläkid pähe ja sõitsid regedega rudinal mööda siledat taliteed.

Läksime õega jõulukuuske otsima. Lumi oli metsa all sula ja sügav. Vaatasime ja otsisime, aga ei leidnud ilusat: üks oli liiga harv, teine liiga paks ja kolmandal latv kuivanud.

Otsides läksime ikka kaugeemale ja meel muutus juba kurvaks, sest oli juba aeg tagasi minna, aga kuuske ei olnud veel käes.

Viimaks nägime ilusa kuuse, see oli paras pikk ja ühtlane. Raiusime selle maha ja hakkasime teiselega minema. Nüüd alles märkasime, et päike oli looja läinud ja kuu tõusnud.

Ilm oli külm ja puudealune oli hämar.

Sammusime edasi. Kuusk oli raske, lumi sügav ja varbad külmetasid kangesti. Aga mida rohkem me käisime, seda võõramaks muutus mets. Puude varjud seisid liikumata, ja ülalt hakkas liuglema valgeid lumehelbeid. Loodus oli vaikne ja pühalik nagu kirikus.

Olime mõlemad väsinud ja istusime kannule puhkama. Olime kurvad ja nõutud: ei teadnud, mis teha või kuhu minna. Ei teadnud, kus pool on meie kodu. Süda valutab nii kangesti ja pisarad kippusid silmi.

„Kallis jõululaps, juhata meid koju!“ nuuksus öde.

Korruga kuulsime niuksumist, ja suur hundimoodi loom hüppas samal hetkel kuuskede vahelt välja. Me kohkusime: „Hunt, hunt!“ käis mõte pääst läbi ja öde haaras kramplikult mu õlast kinni —

Leeni ise läheb

„Mõtles, see Heisterbu vanamees pole tänagi tulnud. Ja homme juba jõululaupäev! Mis ma küll pean tegema? Lapsed jäävad niiviisi jõuluks hoopis ilma nisuleivata,“ hädaldas ema.

„Ega see nisuleib jõuluid jõuludeks tee; need on niikuinii kallid pühad... Aga eks ta kurb ole küll: lapsed ikka nagu tahaksid pühadeks pisut paremat. Vaene see igapäevane toit ju neil nüüdsel naljaajal... Ei tea, kuhu see vana siis ka pidi jääma? Lubas ju nii kindlasti, et küllap jõuluks toon.“ Nii arutas vanaema.

See oli umbes 15 aastat tagasi. Meie kodumaal valitses siis suur toidupuudus. Kauplused ja turud olid toiduainetest pea-aegu täiesti tühjad. Leiba anti linnades čekkidega, igale inimesele ainult veerand naela. See oli kibe, purunev ja vaevalt söödav. Et keegi oleks saanud kustki poest suhkrut või saiajahu jõuluks, seda polnud mõeldagi.

Kui kellelgi oli mõni hää tuttav maal, tundis ta end olevat väga hääs seisukorras. See tõi ikka vahest linna tülles hädasolijale pisut oma toidutagavarast — nuutsukese liha, kotikese tangu või jahu.

Säärane vana mõnus mees oli ka see Heisterbu peremees. Teised ei tahtnud anda raha eest. Aga tema tõi mõnikord päris muidu. Ainult sellepärast, et tal endal polnud lapsi, siin oli aga suur lapseline pere. Ema andis vahest vastu mõnda linnakraami, kas või eidele paar pakki välismaa riidevärvi.

Nojah, aga tänava jõuluks vanamees linna ei tulnud. Ja emal polnud raasugi jahu, millest oleks võinud küpsetada lastele midagi paremat čekileivale lisaks. Kurvad pühad!

„Ehk tuleb veel homme?“

„Pühade laupäev!.. Ei homme tule enam!“

Heisterbu pole kaugel Haapsalust. Paar-kolm kilomeetrit üle lahe Vanasadamast minnes. Sää! ta on teispoosel Noarootsi kaldal. Suvel käivad seda vahet luubid ja sõupaadid. Talvel silka jala või sõida hobusega.

„Saadaks õige kedagi järele... Aga kes see läheb? Emal tervis nii vaeviline. Isa tuleb alles täna õhtul koju. Ja suuremad poisid saabuvad rongiga vast homme õhtuks... Oleks Peeter alles kodune poiss! Küll ta läheks tooks jahukoti kelguga ära pikema jututa...“

„Kuhu peab minema kelguga? Mida tooma? Ma ise lähen.“

See oli Leeni, väiksemate hulga suurim. Tal oligi juba palit seljas, otsis veel kindaid, mis koolist tulles pandud abjauku kuivama.

„Kuhu siis, ema? Ma olen juba valmis!“

„Ah, ole rahul! Sina nüüd!“

„Mis siis? Kas ma ei oska kelguga sõita või?“

„Küllap sa seda oskad! Aga see ikka kaugel, üle mere. Ei see ülesanne pole sinu jaoks.“

„Kuhu siis, kuhu?“

Kui aga Leeni teada sai, et Heisterbu vanataadile tuleks külla minna ja et oli mängus jõulune nisuleib kogu perele, ei suutnud ema enam vastu vaielda.

„Noh, mine siis päälegi. Vähemast küsida võid ikka, et kas keegi säält poolt homme tuleb linna. Ma panen koti ligi ka. Ja see pisike pakk on perenaisele seda ehtsat sinist, mis välja ei pleegi...“

„Ma toon jahukoti ise ära ka. Too aga pärm valmis. Õhtuks on jahu kohal!“

Leeni ja ta kelk — need olid lahutamata sõbrad. Kelguga mindi kooligi. Pääle tunde aga ei oleks meelsamini mujal oludki kui kelguga merel.

Ja kes oskas kujutella seda mõotmatut avarust, seda imesiledat, imelibedat liuvälja, mille moodustab kinnikülmanud laht rannalapsele! Pole siin tarvis tiirelda sõoris ega karta, et kellelegi sõidad otsa. Muud kui lase mis vihiseb, kuhu poole süda soovib!

Sest ega õige rannalaps neid hädaohte karda, mis varitsevad siin võhikuid. Ega ta rumal ole, et jookseb sulavette, või jääauku, või laevateele, kust äsja läbi läinud jäälohkuja.

Jää oli täna eriti tore. Paras tuul puhus Haapsalu poolt. Leeni tõmbas palitu hõlmad lahti ja läks oma kerge soomekelguga nagu purjedega. Valge sall lehvis tuules nagu lipp ja heegeldatud müts punas kui hele nõop kesk klaasistunud merivälja.

Pea see Heisterbu tee ära sõidetakse, eriti veel pärituulega! Ja leida tuttav talu, kus suvel käidud nii tihti, mõni kunst seegi!

Perenaine tuli lävel vastu.

„Oh, sa heldekene, laps ise tuleb meile!.. Küll oli meil mure, jah, selle asjaga... Vanamehel juba teist nädalat jalg nii haige, et... Ei tea, mis ta sinna sisse astus. Mädaneb ja valutab. Haun teist igal õhtul sooja pudruga. Linna minekust pole juttugi. Ise ka nagu nais-terahvas inimene, ei taha hakata minema selle libedaga üle mere. Noor hobune ja... Ja kes see lehmaki lüpsab...“

Juteldes oli mindud tuppa ja teretatud peremeest, kes oma-soodu vabandas sõna mittepidamise pärast. Perenaine tõi lauale toitu. Leeni sõi muidugi mehe eest. Kujutlege, naljaajal võid ja ehtsat rukkileiba ja piima nii palju kui tahad!

Niiviisi kulus õhtupoolik.

„Ei tea, kas linnakülalisel oleks aeg juba minema hakata ka? Tuul on vastu ja pimedaks läheb nüüd varakult.“

Seda küll. Aga jahukott?

„Kas siis väike preili saab toime kõtiga?... Paneksin rohkemgi, aga hää, kui sellegagi linna jõuab. Siin teises pakis paar vorsti ja veel ühtteist lastele... Koti sidusin ohelikuga kinni, küll meie isa toob tagasi, kui jälle kord linna tuleb. Palju tervisi siis emale ja häid pühi...“

Aga küll oli räbal selle tagasisõiduga! Mitte, et kott oleks olnud raske. See ei lugenud euurt. Aga libe oli koledasti, mida kaugemale rannast, seda hullem. Ja tuul oli suurenenud. Ta ei puhunud nüüd enam otse linna poolt, vaid tuli enam säält Uuemõisa kandist. Leeni seadis küll suuna lossitorni pih-ta, aga nagu kiuste kaldus kelk ikka enam paremale ja paremale. Ja edasi linna poole ei tahtnud saada mitte tirtsugi.

„Vaata, äpardust! Sedaviisi sõida veel Uuest sadamast mööda lahtisele merele!“

Ikka kangemaks läks tuul. Leeni vasak kõrv ja põsk tülitasid. Pistis küll sallinurga mütsi vahele, kuid kasu polnud sest palju. Vasak külge hakkas ka külmetama, ja valusas kohas rinnus tundus pisteid.

Et see ka nii libe pidi olema! Mingit kinnituspunkti sul ei ole, muudkui libised kogu kelguga ikka Uue sadama poole, jättes linna kaugele vasakule.

Nüüd oleks veel võinud tagasi keerda. Paari minutiga olla tagasi Noarootsi rannas ja säält tuulevarjus jõuda Heisterbusse tuttavasse tallu, poleks kuigi raske.

Kuid, ei, ei, ei! Oli nii mitu ja mitu põhjust, mispärast seda ei tohtinud. Ei! Edasi linna sihis! Leeni võttis juba nüüd suuna enam Uuemõisa poole, et mitte nii palju linnast kõrvale kalduda.

Pisut kaugemale oli ta juba saanud. Aga millal niiviisi linna jõuab! Käed on kanged külmast ja varbad valutavad.

Sa heldene aeg! Nüüd alles — Leeni maanina varjust välja jõudes — hakkas vihisema tuul.

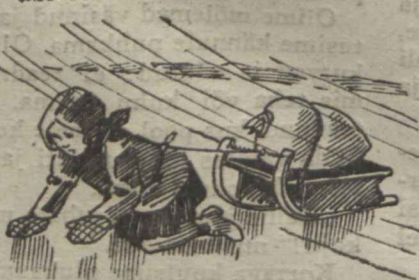
Ei jaksa vastu panna. Kelk läheb tagurpidi mööda jääd Uue sadama poole.

Taevas hoia väikest Leenit, kes on siin nii üksinda laial libedal jääl oma kelguga, kuna ilm pimeneb järjest! Ja kui külm on! kui väsinud on jalad! Kui raske on hingata suurest pingutusest!

Aga egas ometi või nii lausa lasta ennast lahest välja puhuda. Vaja midagi ette võtta.

Oheliku ots oli lahti tulnud ja tolknus jalus.

„Ah ja! Ohelik... Katsume abi leida!“

Leeni seab oheliku oma keha ümber, kinnitades teise otsa jälle kelgu külge kinni.

„Nii. Nüüd katsume neljakäpukili. Siis ei libise nii.“

Läkski paremini. Jääpinnal ei olnud tuuletõuke enam nii tugevad ja kõrvalekaldumise hädadoht polnud enam nii suur.

Vahe Heisterbu ja Haapsalu vahel pole tõesti pikk. Kuid see ära roomata, vedades järel kelku raske kotiga! Ja seda külmal klaaspinnal, võideldes vinguva tuulega ja järjest suureneva väsimusega!

Oi, oi, see on vägitöö, uskuge mind!

Kas saab sellega toime meie Leeni, kes on ainult suurim väiksemaist. Ega ta ole tugev nagu Peeter, kes on mitte ainult suurim suuremaist, vaid tugevam ja pikem isegi isast... Kell võis olla juba kesköö-tunnil. Ema valmistus magaminekuks. Ta oli veendunud, et Leeni oli jäetud ööbima Heisterbusse ja taheti tuua homme hommikul linna hobusega. Aga päris rahul ta süda ka ei olnud.

Et ta selle lapse ometi oli lasknud minna üksinda merele. Oleks ju viimati võinud loobuda nisuleivast tänavu, nagu oli soovitanud vanaema.

Kui nüüd juhtus mingi õnnetus lapsega!..

Korraga... Kobinat suletud kojaukse taga. Tuul või?... Ei, ei.

„Heldene taevas! Leeni! Sina! Kes sinu koju tõi!“

Ei vastanudki see jääpura, kellel oli veel nii palju hinge sees, et vaevu seisis jalul.

Kui ema teda oli hõõrunud lumega ja piiritusega ning viimati toonud sooja kööki, jaksas ta veel küsida:

„Kas pärimi on? Ma ise käisin tõiin jahu!“

A. Oengo-Johanson.

Nõudke pühadeks igalpool

A. LE COQ'i

limonaade.

Eriti värsketest marjadest valmistatud kuremarja limonaadi!

Vanemuine.

Esimesel jõulupühäl 25. det. s. a. kell 3 p. l. AGNES TAAR'i algupärase lastenäidendi

„Viin sõit kevadriiki“

esiendus. Kaastegevad pea kogu näitlejaskond, koor ja orkester.

Pääsmete hinnad: 20, 30, 45 ja 60 s.

Kindlustusselts „EESTI“

Õpperahakindlustus poeglastele
ja
kaasavarakindlustus tütarlastele
võimaldavad teile mureta tuleviku

Nende kindlustusviiside eriline soodustus on **PREEMIAMAKSMISE LÕPPEMINE VANEMA SURMAGA.**

Talvise looduse ilu ja elu meie kodumetsas

TALVELINNUD NURMEL, METSAS JA JÕEÄARES

Päike punetas üle Tikamäe kuusiku, kui Salumetsa poistejõuk suuskadel koduüest välja sõitis. Oli ilus pühapäevane talvehommik. Lumi rudises suuskade all, värske õhk tungis kopsudesse. Kõikjal härmariüis puud, põõsad, põld ja jõe aas magas lumekatte all, suikus kaetud valge vaibaga. Loodus magas lumekatte all, suikus vaikselt talveund.

Üle põldude, väljade! All vastsed omavalmistatud, kerged haavapuust suusad, nagu laastud. Lumi ja suusad! Ei ole suuremat lõbu Salumetsa poistel kui lennata suuskadel läbi koduküla lumiste väljade, metsade ning nautida talvise looduse ilu ja elu. Süveneda talvelooduse elusse.

Kui palju sõpru me leidsime sel matkal! Väikesi sulissõpru, kes elustavad ja kaunistavad meie lumiseid nurmi, jõeääri ja lumist kodumetsa.

Olin jõudnud teiste ettepoole, olin ju vahva suusataja, kõige tragim meie poiste kambas, vähemalt tahtsin seda olla. Läksin kange vuhinaga edasi, edasi.

Korruga siinsamas tee ääres lume alt väljaulatava põõsa otsast tõusis lendu pisike monotoonset piiksuv linnuke. Tundsin kohe, et see oli leevike. Nüüd nägin seal teisigi, suur kari oli neid siin põõsastikus. Meie armsad talvesõbrad! Sää! istus oksal praegu punapuguline emalind, ta ilus sulekuub eraldus tunduvalt valgest lumefoonist, isalind oli pruunikas hall. Kui talv külmaks läheb ja pakane kallale kipub, siis nad tulevad Salumetsa õunapuu aeda ja istuvad vana õunapuu otsas. Sinna meelitavad neid viljapuude õiepungad, mida leevikesed toiduks tarvitavad. See meie isale hästi ei meeldinud ja ta ei sallinud leevikesi. Kuid ega siis nalga ka maksa surra. Kust võtab pisike lindki endale toitu!

Sahinal sõitsime üksteise võidu, keegi meist ei tahtnud viimane olla. Võtsime suuna Tikamäe kuusiku sihis.

„Piik, piik!“ kostis äkki meie läheduses, ja otse meie suuskade eest tõusis lendu väike talvik ja laskus uuesti veidi eemale teele. Külm oli ka tema siia peletanud toitu otsima. Talvik ei omanud nüüd enam seda ilusat tsitronkollast sulgukuube, millega ta uhkustas kevadel ja suvel. Oi kui ilus ta siis oli! Nüüd oli ta hall. Tuleb aga jälle kevad, küll siis kaob ka hall sulgloor talviku pidukuult.

Siinsamas põllukopli aia ääres lumel nägime ka talviku lähemat sugulast — hangelindu. Teda saavad meie kodumaa metsad, nurmed ja aasad näha ainult talvel. Niipea, kui maa kattub esimese lumega, ilmuvad hangelinnud siia oma kaugegest kodust, põhjamaa igavast ja tühjast tundrast. Nad on mustlase eluviisiga, ilusad oranži-värvilised linnud. Viige tervitusi oma metsadele ja rahvale, kui meilt jälle lahkute. Salumetsa poisid saavad tervitusi.

„Gidoo, gidoo!“ kostab meie seljataga. Peatusime hetkeks. Kes siin võis niiviisi häälitada? Kivihunniku otsas, mis lumest välja ulatus, istus pisike lind, terav tanu pääs. Meid nähes tõusis ta kartlikult lendu, laskus siis uuesti alla ja kordas uuesti oma kutsuvat kurba talvelaulu. See lind oli tuttu, meie harilikum talvelind, keda teie, mu sõbrad, külade ja alevikude läheduses vististi sagedasti näinud olete ja näha võite.

Jätkasime suusamatka. Jõudsime Koonusmäe jõeorgu. Nirisedes voolas allikast vesi ja mööda ojakest jõe poole. Kohati oli jõgi kattunud raudköva jääga ning teda palistas pajude ja teiste põõsaste lumistunud tihnik. Vaikne oli siin nagu surnuaial. Kadunud oli suvine kihav elu ja värviküllus. Siin oli suvel alles lõbus ja veepladinat.

Ei, ka talvel on siin elu! Näe, praegu tõusis ilus lasuursinist värvi lind lendu lumehelvet rippudes raagus põõsast ja laskus teisele põõsale. See oli

ju ilusamaid talvelinde — jäälind: pika, hoopis musta nokaga, pää pääl sinised ja rohelised vöödid, selg ja saba taevassinine ja roheka heitega, kael kollakaspruun, jalad kollakaspunased... Vaadake, missuguse uhke, värviküllase kuuega pidutseb jäälind meie suurepärases põhjamaa looduses, minu kodumetsas.

Siinsamas Koonusmäe jõeorus kohtasime veel imeväikest linnukest, kes hiirena meie eest eemale sibas joosta. Kord kadus ta põõsaste vahele, siis vilkatas uuesti pilliroo kõrte vahelt. Hüppas kord ühele, kord teisele oksale, ajas siis oma imelühikese, sabajupi sirgu ja kisas peenikese häälega: „Tserk, tserk!“ See oli käblik. Üks igavesti rõõmus ja kärsitu lind, püsivust mitte põrmugi. Alaline lustiline olek, gratsiöös välimus, osavad liigutused tegid teda minu ja teiste laste paljapseks. Salumetsa aias hoidsin ettevaatusega käbliku pesa. See oli nagu pisike maja või kong, kerakujuline. Meie koduaia põõsastik oli suvel tema armsam asupaik. Lind ise vaevalt sõrmpikkune ja roostepruuni värvi. Aga ilusti laulis, just nagu kanaarialind kohe.

Oja kaldal kasvaval pihlakal oli kari väikesi sädistavaid linnukest kibedasti marjade otsimisega ametis. Meie lähenemine ei näinud neid sugugi hirmutavat. Need olid kauge põhjamaa elanikud siidisaad, rästasuurused linnud. Aga toredad ikka olid küll: pääs uhke sulgutt, punakaspruunide sulgede põhifoonil kõige suurepärasem värvide mäng: must, punane, kollane ja valge. Siidised linnud! Nad on meie ajutised külalised pakasel talvel, et kevadepoolikul (märtsi k.) uuesti kaduda põhjamaade lumeväljadele. Sää! ürgseis Lapimaa taigades on nende armsam pesituspaik.

Juba lähenes Tikamäe kuusemets, meie tänase matka lõppsiht. Peenike piiksumine kostis kuusetukast ja järsku tõusis esimestelt kuuskedelt lendu kari tibatillukesi põialpoise ühes tihastega ja laskusid uuesti teise kuuse otsa. Usinasti hüppavad nad oksalt oksale ja otsivad koorepragude vahelt ussikesi ja seemneid nälja kustutamiseks.

Suundusime sõidul kaugemale metsa. Hirmuga jooksis jänes põiki meie eest läbi põõsastiku. Va' haavikuemandal oli hirm, pidades meid küttideks. Sõeru Karla kiitis küll, et kui temal nüüd püss kaasas oleks olnud, siis saaks jänese nauhti kätte. Meie aga seda tööd ei teinud. Ole julge, väike jänku. Sa oleksid võinud rahuga pu-

hata põõsas, kus sul oli soe magamisase.

„Krao, krao!“ hüüdsid varesed, kihutades taga kulli, kes nende eest aga metsa pakku jõudis põgeneda. Talvehommi-ku päikese kullas laskusid varesed männilatvadele, ajades kohevile oma sulgukuubi — lindudel oli külm! Lõbus ei ole elu külmaga, liiatigi, kui kõht on tühi ja nälg sind piinab. Unistused soojast suvest ja rikkast söögiküllasest sügisest lohutavad meelt. Olid kord ilusad ajad!

Tihnikus kisendas pasknäär ja kädistas pikasabaline harakas. Teravamõistuselise ja osav lind. Ühtki nurgakest ega pilu ei jää temal meie kodu järele uurimata. Kuid nüüd puuduvad linnupesad munadega, rasvaste poegade ning tal tuleb ringi hulkuda, et leida ivakest nälja kustutamiseks.

Kaugemalt metsasüdamest kostsid rähna nokahoobid. Nähtavasti oli lind töös, sest nälg ei annud püsi. Lähenesime ettevaatlikult metsade puusepale. Sää! ta seisiski puutüvel, uurides teraselt ümbruskonda. Kõik oli vaikne, teda ei nähtud... ja rähn tagus uuesti, et mets kajas. Kuid meie ettevaatamata liigutus puuoksa murdumisel jala all reetis meid. Rähn hüppas teisele poole puud, lipas väledasti puulatva ja lendas

Jõulukuuske toomas.

Algus lk. 1-

Agaga järgmisel hetkel muutus hirm rõõmuks.

Meie Tommi, meie kallis koer, oli meid üles leidnud. Olime rõõmsad, sest küll Tommi teab, kus kodu on. Ja Tommi teadiski seda.

Läksime ta järele, ja varsti jõudsime metsast välja. Nüüd teadsime, kus pool on kodu. Sää! all üle välja!

Rõõmsalt, õhetavate nägudega sammusime kodu poole, käes haljas jõulukuus, Tommi meie kannul. Teised olid olnud juba mures meie pärast. Kiitsime kõik Tommi tarkust.

Varsti oli kuusk jõuluhtes ja säras kuninglikus ilus. Tulid kallid jõulupühad.

Hageri algkooli VI kl. õpilane
Artur T.

Printsessi jõulukink.

Mika Valtari.

Oli kord printsess, kel polnud südant... Ja see oli väga kibe printsile, kuigi talle kuulusid kõik tähed ja veel kuugi lisaks. Ja kõige mõrudam oli veel see, et prints polnudki õigupoolest mingi prints, vaid päris harilik koolipoiss, tehnikumi teise klassi õpilane, kes geomeetriaga pidi kõvasti maadlema, et jõuluks nõrka ei saaks.

Väike lohutuse põhjus oli siiski selles, et ka printsess polnud teadlik selles, et ta oli printsess. Printsess käis ühisgümnaasiumis ja tal oli õrn tume nahavärv ja mustad silmad ja pahemal põsel väike lohuke, mis oli üsna kindlasti naerulohuke. Mis siis üldse veel võis olla naerulohuke, kui mitte see! Ja printsessil oli pruun, uus nahkrihm, milles ta kandis raamatuid. Ja ta hõljutas käes oma raamatupampu ja naeris tehnikumist mööda tippides. Printsessil polnud sugugi vaja tehnikumist mööda käia, kuid igal tingimusel püüdis ta minna ikka tehnikumi kaudu, harilikult pooljoostes. Printsessid mingipärast kipuvad ikka hiljaks jääma ja märkusi saama.

Ei tea küll, millest see peaks tulema?

Ja printsessil ei olnud südant, — ei olnud. Poiss surus käed kõvasti rusikasse ja hambad kokku, ja ta südames kipitas ebalootus ja meelehärm. Printsessil ei olnud südant. — Nad olid istunud kinos, ja sääl oli olnud liiga palju rahvast, ja nad olid saanud koha üsna taha, ja printsess oli istunud tooli käsitooli ja toetanud küünarnuki ta õlale, ja ta oli värisenud ja olnud õnnelik, — idiootlikult, otse juhmukseni õnnelik. Aga kui ta siis koduvärvavas novembriõhtuse tänavalaternas külmas valguses oli katsunud vangistada seda põgenevat, sooja, armast käest, — siis printsess oli tõmmanud käe ära ja joosnud trepist üles sihvakail, nõtkel sääril, kummardunud veel trepikäänakul üle käsipuu ja ütelnud:

„Poiss, ära ole juhm!“

Oli mis oli, kuid — printsessil ei olnud südant... Et ta võis, — et ta ometi võis niiviisi kiusata! Kuigi ta väga hästi teadis ja tundis ja aimas, — ta pidi teadma ja tundma ja aimama —, kuidas poisi süda tuikas

ja värises ja põles ja armastas. Oli nii kummaline tunne, just kui oleks olnud nälgi, aga nälgi see ka ei olnud — et oli nii otsatu igav, ja siiski nii ääretult õnnelik ja valus. Pidi jooksma pimedal tänaval ja levitama käed kaisutamaks novembri külma tuult ja sünged ööd ja musta maad. Ja siis oli jälle nagu väsimus, ja äkki tundis ta end tugevana ja teadis, et suudab korra saata ükskõik millise vägitöö — kui ainult — geomeetrias ei tuleks nõrka.

Aga mingipärast see printsess siiski iga päev käis tehnikumist mööda, viipas käega teise klassi akna poole, naeris ja läks edasi, kuigi tal mujalt oleks olnud lühem tee gümnaasiumi.

Poiss oli olnud armuvalus juba terve igaviku, kohutavalt pika igaviku, mitu kuud, — jah, peaaegu juba pool aastat. Kevadel ta veel ei tunnud printsessi. Kui oli maikuu ja päike ja sinitaevast ja puud olid haljais lehis. Kogu klass mängis alati võimlemistundidel rahvapalli koolimaja eesl spordiväljakul, päike paistis otse tolmusesse liiva, selg oli hiline, ja liiv kraapis käed maraskile, kui tuli palli eest järsku maha heita.

Gümnaasiumi plikad tulid ka spordiväljaku veerele palli mängima, neil polnud muud mänguplatsi. Iga kesknädala õhtupoolikul printsess oli neist ainuke, kes tõesti oskas joosta ja palli visata. Tehnikumi poisid, puhates rajajoone taga, heitsid arglevaid ja julgeid pilke väljaku teisele poolele. Meie poiss muidugi ka. Kuid printsess ei hoolinud, ei teadnud üldse nende olemasolust. Kõik printsessid on uhked, mitte just liialt, kuid siiski nii parajal määral. Egas nad muudu olekski printsessid.

Poiss ei teadnud muud midagi, kui et tüdruk oli ühisgümnaasiumist. Ei nime, ei klassi, — ja siiski ta võis armastada ja oodata kolmapäeva ja võimlemistundi. Arana, algatusvõimetuna ja õnnelikuna. Kuni tuli siis see suvevaheaeg. Poiss kahtles, kas ta kunagi enam näeb seda tüdrukut.

Kui nad siiski suvel kohtasid, oli see poisi meelest otsekui saatus. Ja oli otse ime, et saatus ise asus korraldama tavalise koolipoisi asju. Igatahes poiss oli kuhugi sõitmas, ta pidi vahetama rongi ja ootama terve tunni kuskil jaamas. Kuna ta aega viites jalutas mööda maanteed, tuli tüdruk paari teisega talle vastu, päevitanud näoga, seljas nägus madrusepluus. Ilma aru pidamata lendas kübar poisi pääst, see oli selge, — kuigi nad üksteist ei tunnud. Ja printsess, — printsess noogutas pääd, tundis ta ära ja naeratas, — tõepoolest naeratas, — see oli otse uskumatu. Ei rohkem midagi, rong sõitis minema ja suvevaheaeg kulus, — kuid kas see polnud saatus, — kas võib keegi eitada, et see polnud saatus?

Siis sügisel ta läks ühisgümnaasiumi tantsupeole, — ainult et seda tüdrukut kohata, — arana, kõva krae ebameeldivalt kaela hõõrumas, ja sootuks ebatraditsioonilises, kuhu peavad inimesed üldse sellistel puhkudel oma käed panema. Muidugi oli tüdruk ka sääl, nagu see olema pidigi. — Alles õhtu lõpupoole

ta kogus niipalju julgust, et palus ta tantsima, ta tundis kätt vastu tüdruku sirget, sihvakat selga, ja oli surmani õnnetu, et ei teadnud, mis ta üldse oleks võinud ütelda nii imelises seisukorras.

Igatahes sest õhtust päälle hakkas printsess igapäev käima tehnikumist mööda, ja nad kohtasid kaks või kolm korda nädalas. Oli sügis, lehed lendasid säravalt ja hallidel ja õhetaval sügisõhtuil, — meri oli must ja pime, — tänavalaternad pehmed ja säravad, elu nii kaunis ja valus ja tarbetu ja õnnelik. Õhtuti pidi peaaegu nutma voodis, et elu oli nii arusaamatu ja imeelik. Nad kõndisid sajuks, nii imeelik oli kõndida sajuks, — ja tore oli punnida vastu tuult, kopsud lõhkemas õhu rohkusest. Ja nii armas oli istuda kõrva kinos, jälgida säravat maailma valgel linal, huuled poolavatud, silmad pimedas pärani, teades, et teine istus kõrval samas vaikeses vaimustuses.

Printsess pidi iga õhtu olema kell pool kümme kodus. Ja ta oli kodus täpsalt — kell kümme.

Printsessil ei olnud südant... Kuid printsess oli kaupluse aknal näinud pronkspeegli ja ütelnud, et see oli imekaunis, ja ohanud. Kuidagi juhtumisi ja möödamindes. Oli juba november, veel üks kuu jõuluni. Ja printsessid peavad saama ka vürstlikud jõulukingid. Kurv on ainult see, et printsil polnud muud midagi kui kõik tähed ja kuu. Ja nende eest oli võrdlemisi raske osta pronkspeegleid, — nende eest ei saa isegi pannkooki ega võileiba. Lisaks oli peegel veel hõbedast ja pronksist ja hullumoodi kallis.

Põlev tahe juhib eesmärgile. Muidugi nõuab see ohvreid ja keeldumusi, kuid mida kõik ei tehtaks printsessi pärast, kuigi printsessil ei oleks südant. See nõudis õudseid külaskäike vanade tädi juure, kes patsutasid ta päälale ja ütlesid: vaata, vaata, pojast on saanud päris suur poiss. See nõudis puude tassimist ja nõude kuivatamist ja palju, palju muud. Aga kui siis tulid eeljõulu elevusrikkad hämarapäevad, oli ta võidu poolel, ja jõuluõhtul oli peegel tema, kaunis — lihvitud klaas, pronksist ja hõbedast peegel.

Nad pidid kohtama veidi enne jõulukirikusse minekut sama roheka laterna all pimedas tänavanurgas nagu ennegi. Pehmet lund sadas mustadele, märgadele tänavatele. Lumi sulas poisi kuumil põsil, oli nii rahutu ja õnnelik olemine, kui tuli jooksupuul allamäge noor sihvakas kogu, — pakett ja soe käsi.

Kuidas teile meeldib

see jungit amor — „Printsessi jõulukink“? Keda huvitab selline jutustuslaad, see lugegu Mika Valtari romaani „Suur illusioon“ (Looduse krooniline rom.)

„Õpilastele“ hakkab järgmises kuus ilmuma Arno Raagi pikem novell keskkoolinoorte elust:

Tundmatu tütarlaps.

Selles on ilusat tundepinget, avaruste haaramist, salapäraselt ja võluvast nooruse romantikat.

eügavasse metsa, kadudes meie silmist.

Kui jõudsimetsast välja lagedale kingule, puhus kerge talvetuul. Tiheda vaibana valendas lumi ja sätendas talvepäike tema teemantpinna. Künka veerul tegi Tikamäe oja käänaku, siin oli ka allikas, kus vesi kinni ei külmagi. Suvel on siin allikas kangesti külm vesi, ja ojast püüdis Salumetsa poisid noori haige. Lahtise allika juures mängis nüüd parajasti ka vesipapp ehk vesivarblane — täitsa gratsiöösne linnuke. Toetus veest välja ulatuvale kivile, hüppas siia-sinna ja laskus siis silmapilkesil külma vette. Samal hetkel tuli ta säält uuesti välja ja raputas oma sulgkuult raudkülmil vesipärleid. „Tser, tser!“ piiksus ta ägedasti, hüppas siis teisele kivile ja laskus uuesti vette. Ja uskuge: nüüd tõi ta noka vahel veest välja pisikesi sipleva kala.

Mehine ja ilus on Tikamäe kõrge okasmets. Ta tumeroheline palistus, noortest kuuskedest alusmetsaga, mõjub suurepäraselt valgelt lumefoonil. Me noored poisid olime kui jumalatemplis kui virgad loodusemehed soojade laste südametega talvises kodumetsa süles.

Puude ladvus nägime siin veel pisikesi linde: rohekaskollase selja ja rinnaga, valkja pugu, kollaste sabasulgede ja tiibadega ning punaka nokaga, millel must ots. Need olid siiskesed ehk paju linnud. Elavalt hüppasid nad oksalt oksale ja rõõmus „tsett-tsett-tsett“ kostis kergesti meie kõrva. Rõõmsalt jooksis laiahännaga orav krõbinal paksu kuuse otsa, võttis uhkelt käbi kappade vahele ja asus einetama. Jätku leivale, minu kodumetsa ilusam ja armsam loom!

Siia metsatihnikusse olid pugenud veel mõned juhuslikult

meile jäänud vindid. Nende linnukeste tiibadel märkasid nii ilusaid valgeid võõte. Tuhkjasinine päälagi ja kukal oli neil, must otsaesine ja punakas rind ning kael.

Elu ja jõudu hoovas kodumetsa mändidest ja kuuskedest. Ja uskuge, siit leidsime südatalvel pakase ja külmaga linnupesa. See oli käbilinnu ehk ristnoka pesa. Emalind ei jätnud pesa viivukski ja isalinnu kohus oli sel ajal toitu muretseda. Ja ühe kuuse otsast leidsime isegi mitu pesa, sest käbilinnud elavad ju suurte karjadena koos. Meie kodumets oli neile nii armas. Me ei hirmutanud neid sugugi, lasime neid rahulikult olla ja jälgisime neid vaikselt. Ainult hetkeks heitsin pilgu ühte üksikusse pessa: viis mu nana oli sees! Emalind tuli kohe vursti pesale tagasi, kui eemaldus. Lootsin, et selle lühikese ajaga külm munadele ei suutnud halba teha. Armsad linnud olid nad. Üks punase sulestikuga emalind säras päikesepaistel nagu sädelev punapõseline õun jõulukuuse otsas ja purustas oma tugeva ristikujujuse nokaga kuusekõbist magusaid seemneid. Säälsamas teine, kolmas, neljas... ja noore kuuse ladvas istus üks nii rahulikult oma tihedas sulgkuues, nagu minu vanaisa mõttese vajunult...

Lõpmata ilus oli talv minu kodumetsas ja vainul. Küsagil ei ole ma enam näinud nii ilusat talve, ei enne ega pärast. Ja kui me suusamatkalt koju tulime, otsustasime abistada oma talviseid sulisõpru, neile Salumetsa õuedesse ja aedadesse välja panna söögimajad. See oli meie kohus! Ja seda me tegime, sest Salumetsa tublid poisid olid looduse sõbrad.

Gustav Pöldmann.

Kas peaksid puuduma

kellegi jõululaualt „Vikerkaare“ vahvad seiklusjutud? „Vikerkaare“ number on omaette raamat, 32 lk., sisaldab mingi haarava seiklusjutu või ilusa, huvitava klassilise novelli. Novembri numbrina ilmus Kanada kirj. Ch. Robertsi jutt „Tagasi veteraariaailma“. See on tore jutt väikesest hülgepojast ja tema imelikust elusaatusest. (Juhtmotiiv sama, mis Jack Londoni „Kui loodus kutsub“.) Jõulunumbrina ilmub Aleksis Kivi „Kodu ja ahelad“ — võrratult ilus idüll. Pääleselle mitu huvitavat jõulujuttu paljude piltidega. Ka Vandismäe Endu — „Vikerkaare“ äge naljavend — lööb ses numb-

ris jälle vahvasti sekka, — käib loomaaias ja juhtuvad tal sääl siis jällegi igasugused äpardused.

„Vikerkaare“ vaimustatud lugejaist on paljudki talle tarka nõu annud, et kinnitagu ennast kusagil „EKA's“ või „OMA's“ õnnetuste ja äparduste vastu ära, sest ta teab juba ette, et kehvasti läheb. Imelikud inimesed oma nõuannetega! Ei tea, kust siis seda nalja peab saama ja jõuluajal ta kulub kohe markjaks ära noorele ja vanale.

Et nojah — ega siis muud kui häid pühi ja uhket jõulusõitu. Aga ärge „Vikerkaart“ unustage!

Onkel Jaak.

NOORTE TÖID!

Enna.

Sa oled meiega vaeva näind, oled kammind meie päid, oled pesnud meie silmi ja käsi, sinu armastus kunagi ei väsi. Nüüd oled sa tihti mures ja kurb,

mis sul on, enna, mu kullake, orb? Mis rõhub su rinda, miks ohkad sa, sulle abiks tahan olla ja armastan ka. Agnes Lepik.

Hageri algkooli VI kl. õpilane.

Udusule jalutuskäik meie toas.

Mida udusulgu jalutuskäigul kuulis ja nägi.

Väike Evi küttis ahju. Ahi oli väga kuum. Udusulgu juhtus olema just ahju ääres maas. Ta tõusis üles läe alla. Säält lendas ta akna poole.

Külmavana vaatas aknast sisse, udusulgu kartis väga ja ta vajus natuke alla poole. Tal oli isegi külm ja ruttu tegi ta sääred ahju poole. Sellepärast sündis see kõik nii, et soe õhk on palju kergem ja hõredam kui külm õhk. Ja soe õhk tõuseb alati üles ning külm jääb alla. Ega muidu poleks udusulgu ka üles tõusnud, aga oli selles tõusmi-

ses ka natuke tuult ja soe õhk läks vudinal üles.

Udusulgu pööris jälle ahju juurest tagasi ning läks akna poole. Niiviisi keerutas ta kaua aega toas. Ta nägi toas, kuidas kass laua all nurru löi ja kell seina pääl pikkamööda tiksus. Laual auras lõunasöök, ning pere asus sööma. Varsti väsis ka sulgu ja heitis ahju äärele magusat und magama. Tuba oli nüüd ühtlaselt soe ja kangesti kena oli olla.

Hageri algkooli III kl. õpilane Helmi P.

Kuidas ma haiglas olin.

Tallinna XII l. algkooli seinaja-lehest „Meie Hääl“.

Sel sügisel haigestus palju lapsi Tallinnas sarlakisse ja difteriiti. Ka mina jäin haigeks ja mind viidi külgehakkavate haiguste haigemajja. Sääl polnudki just paha olla, aga hääl ka ei olnud. Kodus oli ikka parem. Ma tüdinesin voodis olemisega; terved päevad pidin voodis olema. Teisi lapsi oli sääl palju. Kõik olid difteriidis.

Mina olin kõige raskemal kujul haige, oli väga paha; teised lapsed karjusid ja mürasid, see käis mul läbi päa. Nemad olid juba tervemad. Siis tuli arst ja ja tegi mulle pritsi, oli väga valus, kuid pidi välja kannatama. Olin kolm nädalat voodis, teised olid vähem. Kaks Veerenni koolipoissi surid ära, üks oli 8-aastane, teine 10-aastane; üldse oli 20 haiget last. Sääl toas, kus mina olin, oli 11 last. Igal

Printsessil oli temagi jaoks jõulukink. Elu oli kaunis, nii valusalt, nutmapanevalt kaunis. Et inimene võis ometi olla nii õnnelik!

Printsess ei osanud öelda muud kui: Oh! — ei tõepoolest mitte midagi muud. Ja see on juba küllalt palju öeldud. Öelda vaid oh ja vaadata tumeda, säravail silmil ja suruda mõlema sooja armsa käega. Kas ei tasunud see kümnekordselt kõiki ohvreid ja keeldumusi? Ja oli nii imearmas anda, — kui kord juba armastas, — kuigi printsessil ei olnudki südant.

Kuid printsessil oli süda, kuum, punane ja noor süda. Oli jõuluõhtu, pehmet märga lund, soojust ja pimedust. Nad pidid kõndima ühes, piki tühje täna-

vaid, — vaatama, kuidas jõulukuuski süüdati võoraste akende taga, — suruma teineteise kätt, — vaatama teineteise silmi, — poolavatud huuli. Kuni viimaks ikkagi pidi minema koju. Aga nii raske oli lahkuda, kui võis suruda sooja, armast käekest ja vaadata tumeda, armsaid silmi ja tunda, et taevast oli avatud ülal mustas pimeduses, ja et Jumal Isa ise vaatas maa pääle lembeil, armastavail silmil.

„Hääd ööd, — armas, armas poiss!“

Kogu maailm kumises ja laulis õnnelikust, valusast, mõtetust ja kaunist elust. Taevast oli avatud ja ingleid liikus soojas pimeduses. Otse silmaga võis näha inglite liikumist.

Nuori Voima.

hommikul ja igal õhtul käis meil arst. Ma tahtsin väga koju saada, kuid ei saanud. Siis ütles ravitseja öde: „Söö aga palju piimatoite, küll siis saad ruttu terveks“. Aga piimatoidud mulle ei maitsenud, pidin vägisi sööma. Kooliõde Ethel saatis mulle kirja, see rõõmustas mind, et ta mind ikka meeles pidas. Lugesin kirjas, et kooliõde õppimisega olid üsna kaugel; see tegi

mu meele nukraks, sest teadsin, et olen teistest palju maha jäänud.

Kui ma juba ülal käisin, aitasin öde; söötsin väiksemaid lapsi, kes ei osanud ise süüa. Kuid varsti jõudis aeg kätte, kus ema tuli mulle järele, et mind koju viia. Õel oli küll kahju. Ta ütles: „Kes mu lapsi nüüd söödab?“ Kuid jätsin siiski jumalaga ja tuln koju.

Ilse Mällo.

Mu parim seltsiline.

Mu parim seltsiline on raamat. Teiste lastega ma suuremat hulkata ei armasta.

Tundide kaupa võin raamatu taga istuda ja tüdimata lugeda. Õhtul magama heites panen vahest raamatu padja alla. Ometi ma teda ju öösel ei loe.

Kui haige olin, seoti mul silmad kinni. See oli haigusest tingitud. Ikkagi palusin vända omale riulilt tuua raamatu. Säangi kohendades ütles ema:

„Näe, Silvil nüüd ka raamat padja all! See tüdruk on just nagu raamatuga sündinud!“

Vahest ei pane ma lugedes tähele, kui ema või isa mind hüüavad. Siis on vahest piinlik, et lugemisse süvenedes olen unustanud muu maailma.

Kui on koolist saadud raamat läbi, loen ka vana-inimeste jutte —, aga ainult huvitavaid, igavaid ma ei taha.

Silvi.

Kauneid raamatuid.

TALLINNA XII L. ALG-KOOLI SEINAAJALEHEST „MEIE HÄÄL“.

Käsitöö tundides loeti IV-b klassis Šveitsi kirjaniku Johanna Spyri raamatut

„VÄIKE HEIDI“.

See raamat olevat Šveitsis armsamaid raamatuid koolinoorsoole. Eriti armastavad seda tütarlapsed.

Raamatu päakangelane Heidi on väike tüdrukuke — vaeslaps. Tädi Dete, kes läheb Frankfurti teenima, ei saa last enam pidada oma juures. Ta viib selle Almi onu juure, kes on lapse isaisa. Kõik inimesed all külas on hämmastunud. Väike laps Almi onu juure!

Almi onu elab üksildases onnis ülal mägedes. Ta on erak. Keegi teda kunagi ei külasta pääle karjase Kitse Peetri, kes viib ta kaks kütse üles karjamaale. Kõik põlgavad teda ja tema põlgab kõiki.

Raamatus jutustatakse, kuidas väike armas ja terane Heidi võidab vana üksiku mehe südamet. Heidist saab päikesekiir vanaisa ellu. Ta tunneb ennast tema juures ülihästi. Suurepärane mägestiku loodus, karjakäigud Kitse Peetriga, vanaisa töödoimingud ja pimedana vanema külastamine — kõik see täidab ta elu rikkalikult.

Tädi Dete tuleb aga linnast ja viib Heidi jälle ära. Ta on leidnud jõuka härraste-perikonna, kuhu vajatakse Heidet haige peretütre seltsilisena.

Kuidas Heidil läheb linnas ja kuidas ta viimati tuleb tagasi Almile — see on veel eriti huvitav osa raamatust.

Raamatus on rohkesti ilusaid

mõtteid. Ta on läbipõimitud looduse ülistusest ja sellest, kuidas looduse lähedus teeb inimese häaks ja terveks. Ta näitab, et õnn ei seisa jõukuses. Heidi elas oma vähenõudliku vanaisa juures õnnelikumalt, kui rikka kaupmehe majas. Ta õpetab inimesi hindama ja armastama, näitab põlatule ja põlgajale tee tagasi armastuse ja sõpruse juure väikese süütu lapse kaudu.

See raamat väärrib igatahes lugemist. Paljud lapsed tahavad seda veelkord lugeda.

Kirjutage järgmises ajalehe numbriks veel raamatuist, mis teile meeldivad.

Raamatu Sõber.

II a kl. teateid.

Meie klassi õpilased Ebba Rammo, Asta Eskel, Asta Proos ja Önnie Viitra saatsid Inglismaale ülevõtteid Tallinnast, tänades saadud kingituste eest ja soovides häid pühi inglise lastele.

Kingitused saabusid meile parajasti siis, kui meil oli „lõikuspüha aktus“. Eesti saadik Inglismaal, härra dr. Kallas, oli saatnud paki Haridusministeeriumi. Säält määrati see meie koolile.

Asta E. sai jänese, Asta Pr. sai palli, Ebba R. sai hää salli, Önnie V. sai pisut halvema salli.

I kl. lapsed said ka mõned asjad.

II a kl. nalju.

Aino: „Millal tuleb jõulutaat?“

Enna: „Kahe nädala pärast, kui sa pole vallatu laps!“

Aino: „Kui olen üsna hää laps, kas siis tuleb ühe nädala pärast?“

Helmi.

RAADIO

isehittajatele suures valikus kõik raadioaparaatide üksikosad.

Akumulaatorid, anoodpatareid, antenni traati, odavaid pöördkondensaatoreid, poole jne., jne. Detektor-aparaate, -kristalle, -päatelefone jne.

K-m. VENNAD PRÜÜS

TARTUS, KAUBAHOOV 20/21. TELEF. 12-42.

Suurim akude laadimisjaam Tartus.

Plangupilet.

Igapäev mõtlesin Hansi pääle ja küsisin:

„Heini, millal tal väikesed tulevad?“

„Ta peab enne jämedaks minema,“ kostis Heini. „Kitku talle hästi hääd rohtu.“

Üksi ta ei tahtnud minna, siis käisime kahekesi rohtu toomas.

Kõige parem rohi kasvab laskeplatsil. Kui pole rahvapidu ega märgilaskmist, siis võib sinna julgesti minna.

Ükskord ilmusid plankudele suured kollased plakatid, nende pääl oli lugeda:

Jack Texas sõidab!

„Mis see on, maavärisemine, või?“ küsisin. Sest isa just eile oli lugenud lehest maavärisemise üle Texases.

„Lõika rohtu,“ ütles Heini, „ma loen läbi.“

Ta luges: „Esimene plats kaks marka, teine plats üks mark, seisuplatsid 50 penni.“

„Jack Texas on metsiku pree-ria ratsur. Seda maksab vaadata. Ta sõidab otsekohe pree-riast. Preeriad on jälle säääl, kus elavad indiaanlased ja Buffalo Bill ja Mississippi piraadid... Palju sul rohtu on juba? Jack Texas viibib siin ainult ühe korra. Ta näitab siin oma ratsasõidu trikke ja sõidab kohe edasi, muile maile. Ma tahan teda näha.“

Küsisin Heinilt, kuidas ta seda teeb, et pääseda ratsasõidu ringi.

Ta kostis, et seda veel ei tea,

kuid seejuures tegi ta kavala näo ja ütles:

„Sa võid müüa mulle noore kodujänesse, ma annan sulle selle eest 50 penni.“

„Aga mul ei ole ju veel kodujänes! Ja sul ja Hansil pole teda ka... Ja sul pole ju 50 penni ka mitte.“

„Ah, sina, Peeter, ei saa ka äriasjust midagi aru. Mina jätan väikese kodujänesse lihtsalt endale ja selle eest hangin sulle pileti. Lähme, sul on juba rohtu küllalt.“

Laskeplats oli juba tund aega enne algust rahvast nii täis, et õunal polnud ruumi maha kukkuda. Pingid ägasid, ja kassa juures oli ühtelugu kõva rüselamine.

Maks Schneider, kes meie vastas elab, pugus jänese läbi. Ja Franz Drehe, minu klassist, pugus täiskasvanute varjus sisse, ja samuti ilma piletit.

„Noh, Heini,“ ütlesin ma, „nüüd sa oled mind jälle ilusti ninapidi vedanud. Pileteid sul pole ja läbi pugeda me ka kustki ei saa, praegu pannakse kassa kinni.“

„Minu piletid on plangul,“ ütles Heini. „Kõigepäält on vaja, et kõik mustaks inimestest, siis on nad maksvad.“ Ja ta patseeris minuga väljaspool mööda plangu äärt. Ühes kohas paistis üle plangu uus puuputka päälkirjaga: „Meestele“.

„See „meestele“,“ ütles Heini, „ongi meie sissepääs. Säält ronime üle aia ja lähme putkasse. Ja kui tuleme säält

välja, siis paneme hästi kaua pükse kinni, et inimesed näeksid. Nad mõtlevad muidugi, et me olime juba varemalt ringis ja tulime nüüd siia oma asja õiendama. Siis ei ütle ükski inimene meile midagi...“

Ja just sel hetkel, kui me juba tahtsime üle ronida, tuli Friida: ta tahtis ka ratsurit näha.

Kuid Heini ütles talle:

„Siin on ainult meestele... plikad siia ei tohi...“

Kõik läks väga uhkesti. Heini ajas jalad laiali ja kehtas pükse. Ja kui politsei läks mööda, siis ta ütles õige kõva häälega:

„Ega sa, Peeter, ei näinud mu isa?“

Ja me tungisime vahvasti edasi, ja kui pressides enam ei pääsnud, siis pugusime suurte jalge vahelt läbi, kuni jõudsime nööri.

Ratsavõistlused olid juba alanud. Ja kui tolme veidi hõrenes, siis võisime meegi mõnd asja näha. Esiteks ratsutasid jockeyd, siis läks võidusõit ponidel ja lõppeks oli tõkkesõit.

Aga siis tuli suur vaheaeg. Ja inimesed tõuklesid ja kirusid:

„Niisugune räbal koht!... Mitte krossi eest ei näe... Ja pole häbi neil niisugust raha võtta!“

Korruga üks hüüdis:

„Näe, sõidab, Jack Texas sõidab!“

Ja ta sõitis.

Tõusis määratu tolmupily, juuksed olid tal lennus, seljas

helekollane jakk, ja ta istus tulipunasel ponil ja kihutas nagu maruhoog.

Aga siis tuli jälle lennates ja libises hobuselt alaspäi ja püüdis maast ninarätiku. Ja nüüd seisab ta sadulas püsti ja vehib ninarätikuga. Aga kui ta tuli kolmat korda, siis juba istus sadulas ja ulatas ninarätiku naisele, kes selle oli kaotanud.

„Küll on saatan!“ ütles Heini, ja oli väga rõõmus, et ei müünud oma Hansit pileтите eest.

Ja väikesi ei pea Hansil ka olema. Ta ei hakka talle andma enam niipalju rohtu.

Samal õhtul, kui ta Hansit söötis, ma küsisin ta emalt, millal tulevad Hansil väikesed.

Ta pani triikraua käest ja küsis minult, kas ma õige pääst põrunud olen või.

Siis rääkis talle, et Heini annab mulle väikese jänku ja et ma juba müüsin selle pileti vastu.

Proua Heitmüller hakkas naerma ja ütles:

„Hansil ei tule kunagi väikesi, sest ta on isane. Ja isased ei poegi. Ja Heini ei tohi midagi müüa, kui mina ei luba.“

„Isajänesed on emastest hulga etemad,“ ütles Heini põõningult alla tulles. „Nad ei õgi nii palju. Ja plangupiletid tulevad ka kõige odavamad. Eks ole, Peeter?“

Reisiseiklusi Egiptusest.

Järg 9

Mu kaaslane, Ibrahim Soliman, koputas väikesele ukseke- sele. Sisse minnes, ta heitis meile avavale tüdrukukesele, ta pääle vaatamata, mõne sõna. Õrnast, tõmmust näokesest vaatasid arad tumedad silmad mulle otsa, siis ta kummardus, puudutades käega silmi, suud ja rinda ning ütles tasakesi: „Saida effendi“.

Poiss viis mu mööda kivitrep- pi üles katusele. See oli kaetud puhaste kõrkjamattidega, kait-

seks päikese ja ööjaheduse eest olid vaibad tõmmatud üles katusekujuliselt. Mu saatja silmitses ringi ja jooksis mulle tooli tooma, kuid ma tegin näo, nagu poleks ma elu- aeg teisiti istunud, kui ainult matil, kükitasin maha istuma ja tõmbasin jalad enda alla kagarasse: Teha lõustu *) valust põlvedes, mida ma tundsin juba viie minuti pärast, ma lubasin endale ainult mõttes.

*) Näomoonutus.

Järgmised pooltundi me veetsime sigarette suitsetades, milliseid Ibrahim keerutas jämedaks lõigatud kullavärvilisest tubakast ime ruttu, ainiti mokat juures ja suurepäraselt maitsevaid viigimarju pääle süües. Ta seletas mulle, nad olevat vanemate poolt Tunisest siia toodud, sest tema kui ka kõik selle küla elanikud olevat päritolult beduiinid; nende esivanemad olevat umbes saja aasta eest Alžiirist siia rännanud ja ainult nende suguvõsa saanud valitsuselt loa täita püramiidide juures juhi ülesandeid. Ta näitas mulle samuti oma sõbra kirja, keda päris tagasihoidlikult ja saksa keeles nimetati Heinze'ks. Siis tuli ta isa, pikajalgne, halli habemega, rõõmsate, kavala vidusilmadega mees. Ta

päris mult aru korda kaksteist mu enesetunde üle, ma tänasin tähtsa ilmega niisama palju kordi ja küsisin järele, kuidas on ta tervis ja toimetused. Ainult karvake puudus, et ma poleks talt küsinud, kuidas on ta naise tervis, ja sellega rikkunud kõik hommikumaised viisakuse määrused.

„Kas te ei tahaks mulle teha ülimat au, võtta osa mu kehvast paastu söömaajast, isand?“ küsis ta.

Ma vastasin, et on juba hilja ning et ma tahaksin, enne veel kui alustan kolmetunnilist koduteed, vaadata dervišide tantsu.

„Kolm tundi? Ei, te eksite, — cesel vajab kaks, sõiduk aga ainult ühe tunni, et jõuda linna.“

4. Tegude arveraamat.

Selle päälkirjaga seisis Petersoni laual üks klade. „Kas võin vaadata?“ uudishimutsesin.

Sõber kõhkles hetke. „Palun, palun! Kui juba oled mõndagi näinud, siis näe veelgi.“

Lõin klade lahti. Vasakul poolel seisis: P a h e d, paremal: V o o r u s e d. Lugesin lahtrites: pilkamine, teravuste ütlemine, löömine, võla unustamine, hilinemine, kadetus, ebaviisakus, aja raiskamine jne. Nende kohal teises lahtris oli märgitud juhtum, kus see või teine pahe temal avaldus, nii näit. hilinesin nõupidamisele 7 min., olin kade, et N. N. auhinna sai jne. Vooruste lahtris seisis nende pahede vastandid.

„Mis sellega teed?“

„Igal laupäeval, kui nädala kära ja mädin raugenud, mõtlen nädalale tagasi ja teen n. ö. kokkuvõtteid ja arvestusi, kuidas ma sel nädalal olen töötanud, inimeste seas liikunud, mida öelnud, kuidas ja mis on olnud, iga tagajärg ning väärtus, kui väärtuslikku olen korda saatnud, kas see nädal on paremini täidetud kui eelmised, mis jäi puudulikuks ja miks see nõnda juhtus ja kuidas seda puudujääki tulevikus ära hoida.“

„Aga mis sul siin klade lõpus on?“

„Need on... eelarved ja plaanid.“ Ta kiskus klade minult ära, „neid juba ma ei näita.“

„Vabanda, ma ei tahtnud sugugi tungida nii sügavale sinu isiklikku ellu.“

„Võin sulle seletada, milles asi seisab.“

Peeter polnud salalik oma veidrate saladustega.

„Laupäiviti ja osalt pühapäeval mõtlen järele, mis mul on teha eeloleval nädalal. Jaotan tegevused ära sobivaile päevadele. Pääsi on muidugi: mida pean tegema? Teisel kohal küsimus: kuidas teha?“

„Oled järjekindel mees küll. Kui sul aega, kõneleksime „tegude raamatust“ teinekord veelgi.“

„Muidugi.“ Peterson vaatas kella.

„Nüüd küll pean viiulitundi minema.“

Ta võttis viiulikasti, noodimapi ja koos tulime inimestega, müra ja käraga, elektri ja radio muusikaga tulvil täidetud tänavale, kus kees igavene ümberjooksmine, kus kõigil tuline rutt taga.

5. Sinu nägu kõneleb sulle...

Võtsin täna peegli ja vaatasin oma nägu. Esimest korda elus. Varemini olin vaadanud, kas juuksed ilusasti, kas mõni vistrik kaunistab palet või nina, kas näen välja roidunud või värske.

Täna aga jäi pilk peatuma näojoontel. Nii avastasin oma näo! See tegi mind õige tõsiseks. Ei kõnele hääd minu nägu. Peeglist vaatab vastu siledaks „lakatud“ pää. Peterson ütles kord väga haavavalt, et rooma keiser Neero kasvataja, mõttetark Seneca kirjutavat kirjas oma sõbrale: ei ole loota midagi suurt liiga siledaks pää

ligi kammitud ja läikivaks õlitatud juustega noormehest. Peterson väitis, ta olevat piltidelt tähele pannud, et tõepoolest suureandelised isikud ei kuulu silepäälise sekka, geeniustel koguni olevat juuksed sassis ja lennus. Vastasin, et ega geeniusele halba tee, kui ta ühtlasi esineb korraliku inimesena.

Tuppa hüples tantsisklev öde Vaike ümiseses, uuema six-eighti viisi.

„Loll-Ants, anna peegel siia,“ käratas ta mulle ja hakkas nägu puuderama ja kulmukarvu värvima pruuni pulgaga.

Vaatasin päält: küll on rumal tegevus. „Sa näed peeglis ainult kurrulist lihaticki, mina aga oma hinge,“ filosoferisin.

„Loll-Ants, ma ei salli sind! Alati leiad öelda halba. Sa ei kiida mind kunagi, ütled ainult, et olen püsimatü, ei pea sõna, olen tühine, luuletad mulle külge kõiksuguseid vigu.“

„Kas sa ei taha teada saada oma vigu?“

„Mul ei ole neid!“ hüüdis öde, „ole nagu sinu koolivend härra Libiseja: ta on alati viisakas. Kui tark ta on! ütles mulle eile tantsutunnis: „Kõrgesti lugupeetud preili, ega teie ei pahanda minu avameelsuse üle, aga ma ei suuda imestust tagasi hoida: teie silmad on Otepää vaiksed, luulelised järved, suu — roosipõõsas, kus laulavad ööbikud ja juuksed nagu jaanilaupäeva öö pehmed tuuled.“ Sa ei tea, kui häa meel mul oli nädal otsa! Kuidas ma teda austan.“

„Palju enam oleks põhjust austada Ülev Petersoni,“ ütlesin.

„Seda kohmakat, arga ja inetut poissi, kes pühapäeval siin käis?“

„Jah. Kuid ta kindlasti sulle ei meeldi. Ta ütleks sinu ilu kohta: kõrvad kui potisangad, silmad kui pliidirõngad, suu kui kapsaraud, jalad nagu vedurivändad.“

„Kui hirmus!“

„Ta ütleb, nii nagu asjad on. Näiteks, Vaike, kas sa ise ei leia, et oled puppe näoga?“

„Häbematus! Libiseja ütles, et olen nagu Marianne Winkelstern. Niisugune väike nina, lõug ja kõik!“

„Ära peta end, sa pole ilus tüdruk.“

„Kristjan, mine ära, ma ei taha sind näha,“ hakkas Vaike nutma suure häälega. Nii rõkkab emalõvi Gangese jõe suudme džunglis Kalkutta linna ligidal. Miks isa ei pannud talle nimeks „Kaitseliidu Häiresireen“?

6. Peegel kõneleb mulle, et...

...minu nägu on pehmete joontega ja unistava ilmega. Ühtki tahtejõu sädet pole märgata. Samal ajal on paljudel meie poistel näod nagu kivist välja raiutud ja silmade vaade kindel. Kindel ilme on nagu hoiatus sellele, kes halva mõttega läheneb „kui tuled vaenlasena, siis seisab sul raske võitlus ees. See mees enesega mängida ega ennast jalgade alla tallata ei lase. Teda ei saa igale poole kaasa kiskuda.“

Kes aga olen mina? Tuleb sõber, kutsub kinno: jätan õppimise ja lähen. Teel tuleb sõbral mõte, et lähme parem uisuteele. Kui olen uiskude järel käinud, ütleb sõber, et lähme parem koolivenna poole. Nõnda ongi.

Huvitav, ma ei mäleta kunagi, et kunagi oma tahtmist oleksin öelnud ja sellest kinni pidanud. Ikka alati olen kõik tei-

nud teiste tahtmise järele, kuigi mõnikord tunnen päris selgesti, et nii ei peaks tegema. Näiteks oli koos seltskond, kuulati raadiot, vesteldi ja mängiti kaarte. Kõik pääle minu olid suitsetajad. Ja mina pakutud paberossi tagasi ei lükanud. Ei julgenud!

Teen kõik, nagu teised teevad. Ma ei julge teisiti teha. Kardan pilget. Alati, kui midagi teen, mõttes küsin: kas ma sellega ei lange pilke alla? Kunagi ma ei küsi: kas ma teen nii, nagu asi ja minu huvid nõuavad?

Isa nimetas mind kord selgrootuks roomajaks. Isa teeb kõik ainult enese arvamise järele, nagu vaja teha.

Isa on väliselt pehme ja järeleandlik, kuid tõepoolest viib ta alati oma tahtmise läbi. Ta on alati viisakas, ei näi kunagi vihastuvat, kõneleb rahulikult, on lahke ning sõbralik, kuid ei tagane iialgi sellest, mida enesele tarvilikuks peab.

Mina temaga võrreldes olen tuulelipp, kes igauhe järele lehvib, on ebakindel, kõikuv.

Minu näos on ka jooni, mis jätavad mulje, et armastan pehmust, mugavust, häid toite ja pole harjunud karmuse, raskuste ning pingutustega. Vedelvorst...

Mina pole midagi täiesti kõvasti ja hästi teinud. Kõike keskmiselt. Minu kohta öeldakse: keskpärane poiss.

Varemini ei pannud seda tähele, nüüd aga teeb mulle valu minu nõrk iseloom ja see, et mina millegi poolest välja ei paista, vaid et olen väike leivasööja, kellele kõik üleolevalt naeratavad.

Vaike on tragim. Saab vihaseks, siis jookseb rusikaga kallale. Kõik tasub „veriselt“ kätte. Nutab ainult siis, kui on vihane. Mina olen pehme, nutan, kui halvasti läheb.

Nüüd tunnen selgesti, kui viltu mul läheb. Varemini ei märganud. Olin enesega rahul. Ei mõtelnud üldse enese üle. Elasin niisama, tegin, mida kästi, kui sain, siis hiilisin õppimiselt ära, vabal ajal tegin, mis ette juhtus ja läksin, kuhu sõbrad kutsusid.

Süda valutab. On häbi. Vanemad ei tea, kui vähe õpin ja kui nõrk olen. Isa vaatab küll murelikult, kuid ei ütle midagi, emale aga olen ikka „armas tubli poiss“. Ema on uhke minu pääle. Näeb minus ainult hääd, loodab minust palju.

Veel suudan varjata, kui madalale olen vajunud. Aga jõulud lähenevad ja — nõrku tuleb pooltosinat. Ema ootab hääd tunnistist. Isa ei vaata nii roosiliselt, kuid ei aima ka midagi paha. „Ma usun, et Sina, Kristjan, meie perekonnale ja meie perekonna nimele häbi ei tee,“ ütles ta, kui sügisel järeleksamitega ikkagi läbi sain, „edaspidi vaata aga ette.“

Aruandmise päev läheneb, mil tunnististega koju pääseme. Kas minul on viia vanematele rõõmu?

Ei ole. Olen nagu see mees Jeesuse mõistukõnes talentidest, kes temale usaldatud talenti ei harinud ega kasvatanud, vaid maha mattis. Teised on poolaastal oma talente hoolikalt harinud, aga mina?...

Kuidas julgen minna isa ja ema ette? Näen: nende silmad säravad lahkesti ootuses ja salajases uhkuses oma poja üle...

Aga pettumine tuleb väga, väga valus.

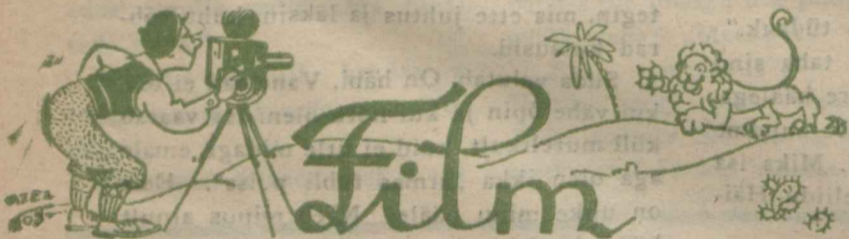
K. Našman.

Euroopa paremad kergejõustiklased 1932. aastal.

Üleval pildil on toodud 1932. a. paremad kergejõustiklased. Pahemalt üleval: sakslane Metzner 400 m jooksus — 47,8 sek.; iirlane Tisdall 400 m tõkkejooksus — 51,8 sek.; tõket ületamas sakslane Wegener 110 m tõkkejooksus — 14,6 sek.; itaallane Beccali 1500 m jooksus — 3.15,2; inglane Hampson 800 m jooksus — 1.49,7. Keskel pahemalt — sakslane Müller tei-

vashüppes — 4,05 m; poolakas Kusozinski 10.000 m jooksus — 30.11,4; tsehhi Douda kuulitõukes — 16,20; sakslane Jonath 100 m jooksus — 10,3. All pahemalt — hollandlane Berger 200 m jooksus — 21,1; soomlane Lehtinen 5000 m jooksus — 14.1,9; odaheitja soomlane M. Järvinen — 74,02 ja ungarlane Remezc kettaheitel — 50,74.

Film Kord ka suurlavastajast.

Filmide vaatajaskond tunneb huvi peajasjalikult näitlejate vastu, kuna produtsentide ja lavastajate nimi peab erilise kõla omama, et end maksma panna publiku juures. Lavastaja Ernst Lubitsch on siiski tänapäev populaarsemaid isikuid filmilmas. See on seletatav mitte ainult ta võimetaga filmi alal, vaid ka ta isiklike omadustega.

Ehkki ta viimased filmid käsitavad õuekonna ja kõrgema seltskonna elu, ei ole teda ennast see miljöö võlunud. Parema meelega vee-dab ta omad vabad tunnid nüüd Berliinis, viibides linnaosas, kus ta kasvab ja elas 25 aastat. Seda kohta võib kõige muuks, kuid mitte elegantseks nimetada. Sellest linna- osast on võrsunud veel kuulusid Conrad Veidt, Rudolf Nelson, Jakob Tiedke. Kuid keegi neist ei mäleta oma noorusaastate elukohta nii tihti ja nii suure armastusega kui Lubitsch.

Avastades eneses näitleja andi, sai Lubitsch tänapäev unustatud näitleja Victor Arnold'i õpilaseks. Siis pääsis ta Max Reinhardt'i „Sak-

sa-teatrisse“, kus mängis teisejärgu osi. Ta pantomiimiline and oli silmatorkav; nii palgati ta filmi juurde, kus juba ta esimene osa filmis „Firma abiellub“ kindlustas ta kohta. Siis algas ta tegutsema ka lavastajana ja saksa filmitööstuse tõusuga, mis eriti märgata peale sõda, usaldati temale löökfilmide rešii, nagu: „Carmen“, „Madame Dubarry“, „Anna Boleyn“.

10 aastat tagasi sai ta kutse Hollywoodi.

Vaevalt et keegi teine lavastaja elab filmisteeni ise nii läbi kui Lubitsch. Ta mängib igale näitlejale ta osa ette niisuguse innuga, et ta unustab kõik ümberkaudse.

Lubitschi külaskäigu puhul Berliinis korraldas filmi lavastajate ühing vastuvõtu oma suurele kolleegile.

Kõik suurnäitlejad, kes töötanud Lubitschi juhatusel, nimetavad teda üksmeelsest lavastajaks „jumala armust“.

UUTEST FILMIDEST.

Budapestis asuti uue filmi „Kui pussta helgib“ valmistamisele. Filmimine läheb korraks nii saksa kui ungari keeles. Peaosalised Rose Barsony ja Tibor v. Halmay, kes rahvuselt ungarlased, mängivad mõlemas versioonis. Wolf Albach-Retty ainult saksa keeles.

Operetti „Kolme neitsi maja“ filmimine on täies hoos. Muusika Franz Schubertilt. Peosades esinevad Liane Haid, Lee Parry, Hausi Niese, Herman Thimig, Max Hansen ja Paul Hörbiger. Kolmandat neitsit pole veel leitud.

Mady Christians kohustus esinema Stefan Zweigi novelli järel valmistatud filmis „Põletav saladus“. Meespeaosas esineb Willy Forst. Lavastab Robert Siodmak.

Heinrich George esineb filmis „Meri kutsus“.

Liane Haid ja Karl Ludwig Diehl on asunud filmi „Neiu nagu sina“ lepingu täitmisele.

„Tikukuningas“ filmis, mis kujutab kuulsat suurpetturi Iwar Kreugeri elu ja mille ülesvõtted praegu Ameerikas kibedasti käimas on, esineb ühes peosadest, nimelt Kreugeri saladusliku sõbranna osas Lily Damita, kes omal ajal Euroopa filmipubliku seas väga tuntud oli, kuid nüüd ameerika filmides esineb Euroopa kinosõpradele peaaegu võõraks jäänud on.

—:—

Türgimaal on keelatud kõik filmid, mis sisaldavad mingisugust usulist propagandat.

Tom Mix tuleb järgneva aasta veebruaris Euroopa turneele oma tsirkusega.

Järelhüüd Rintintin'ile.

Hollywoodi neljajalgse suure näitleja Rintintini lõpp tõi päevalgele nii mõnegi üksikasja tema elust.

Rintintin sai 10.000 dollarit nädalaspalka. Tema elulugu oli legendidega läbi põimitud, nagu kõigi kuuluste. Kõige enam levis kuuludus, et algupärane koer, kelle leidis maha jäetud sõjakaevikust Metz juures lendurkapten Lee Duncan, on ammu surnud ja asendatud teisikuga. Kuid seda teadet lükkas alati ümber Rintintini õnnelik omanik. Viimasel ajal kasutati küll õige raskete ülesvõtete jaoks Rintintini poega, kes aga pärinud isalt täielikult ta intelligentsi.

Ehk küll Rintintini oli oma peremehe sõna kuulmises otse eeskujulik, ei suutnud ta siiski vahel alla suruda oma hundi-instinkti. Nii nägi ta näitlejas Delaney, kes ühes stseenis tungis kallale kapten Duncanile, oma verivaenlast. Selle filmi kõikides stseenides, kus koer puutus kokku Delanega, oli tal suu seotud musta traadiga.

Helifilm raskendas märksa meistrikoera tööd. Võis teda tummfilmi ajal juhtida hüüetega tema peremees, siis pidi ta aga helifilmi juures terveid stseene iseseisvalt sooritama. Armsamaks mänguasjaks oli tal villane jäneseke, sametist kassike ja väike riidest lõvi, mille sabat ta veerandtundide viisi kiskus.

Kapten Duncan, kes ka Rintintini eluloo kirjutas, tahtis mineval suvel oma koeraga Euroopasse sõita, et Rintintinist Metzis mõned ülesvõtted teha, kuid ta loobus sellest kavatsusest kõvade karantiini seaduste pärast.

Rintintin oli filmides paljude kuuluste partneriks; nii töötas ta John Barrymore'iga, Douglas Fairbanks'iga, Lupe Velez'iga ja Dolores Costello'ga.

Nüüd puhkab ta lihtsal koerte surnuaial Santa Monica, ja tema juures ta villane jäneseke.

Mäe otsas kaljufossis...

„Õpilaslehe“ 4-jaas võistlus-ülesanne.

See mõistatus on pärit vanast rüütliilossist, kus seda olevat

tarvitatud lossipreili kosijate te-ravmeele proovimiseks. Nagu pildilt näha, on lossiakna neli ruutu katki, kuid siiski nii, et üheski ruutude reas, püst-, rist- või kaldreas ei ole rohkem kui üks katkine ruut. Nüüd on küsimus, kui mitu lisaruutu võib aknal katki teha, nii et igas püst-, rist- või kaldreas ei oleks üle kahe katkise ruudu. Kuidas lahendada selle vanaaegse üles-ande?

Joonista ruudustik, märgi mustaga katkised ruudud ning joontega need, mis selle reegli järele veel tohib katki teha, ja saada toimetusele 25. jaanua-riks. Õieti lahendajate vahel loositakse 26. jaan. õhtul kl. 6 „Postimehe“ saalis kolm komplekti raamatuid: I kr. 1,50, II 1 kr., III 50 s.

Karus.

Jääkeldrit täideti jääga. Vöt-sin tüki jääd kätte, vaatan, mis ime see sääl jää sees siis õieti on!

Jäätüki keskel on kala! Väike karus, oimed sirgel, silmad vahivad, soomus särab.

Vahtisin, vahtisin ja imetlesin teist, sõrmed pidin otsast ära külmetama. Tõin koju, panin kummalise jäätüki kausi, jälle vaatan ja imetlen teist, siis mind kutsuti kuhugi ära.

Karus läks mul sootuks mee-lest.

Teisel hommikul tuli jälle meele.

Kuid kausis on jäätanud sur-nud kala asemel vesi ja elus kala! Ellu oli ärrganud minu ka-rusekene!

Siis lugesin kustki huvitavaist katseist.

Külmetati kõiksuguseid loomi.

Hiir külmetati üheks sekun-diks, ja ta ärkas ellu.

Konn külmetati aastaks. Luti-kas kaheksaks aastaks. Kala ka kaunis kauaks.

Ja tasapisi ülessulanult nad hakkasid elama, liikuma, söö-ma...

Sama loom, kes oli praegu al-les jääpurikas!

Ja mida lihtsam on loom oma kehaehituselt, seda kergem on temaga teha niisugust katset ja viga mitte mingisugust.

Aga mis siis, kui põhjanabal aastatuhanded magavad jääs ko-hutavad kalad ja roomajad, se-ninägematud ja kuulmatud, kes

elasid sääl siis, kui üldse naba-sid veel polnudki — kõikjal oli ühesugune soe?

Võetakse jääkamakas, sulata-takse üles, ja elukas ärkab ellu! Eks ole, võib ju juhtuda niisugune lugu?

Noorte õhuasjanduse Sa

Lennuajalugu.

1782. aastal märkas prants-lane Montgolfier, et soe süteving tõstis lae alla tema naise seeliku, krinoliini, mis oli asetatud süte kohale. Imestunud sooja õhu seninägematu omaduse üle, hakkas Montgolfier kohe tegema mitme-suguseid katseid. Ta tegi pabe-rist karbikese, mille alla aetas tule. Karbikese tõusis sooja õhu mõjul õhku. Kohe kirjutas ta sellest oma venna Etienne'ile ning palus viimast muretseda

tarviline hulk riidet, et jätkata kat-seid. Nad valmistasid palli, mis katsetusel tõusis 300 meetri kõr-gusele. Tiivustatud katse õnnestumise-st, asusid nad kohe uue suurema õhupalli valmistamisele, mille ümbermõõduks oli 110 jal-ga ning mahutus 2200 kuupjalga.

5. juunil 1783. aastal kohalike võimude ja rahva juuresolekul tõusis see pall vendade Montgol-fier'de kodulinnas Annonays 1950 meetri kõrgusele, lendas

õhus kümme minutit ja laskus il-ma viga saamata alla maa päale tagasi.

Rahva imestus ja vaimustus oli suur ning vennad Montgolfier'd olid päeva päält kangelased. Kui sellest teade jõudis Pariisi, oli see selle aja suurimaks üllatu-seks ning äratas alalieslt rahva tähelepanu. Montgolfier'd paluti Pariisis riigi kulul korrata oma katset, kuid enne kui nad jõudsid seda teostada, nägi Pariis ühe teise õhupalli lendu.

Füüsika professor Charles (loe Carls) töötas kaua ja püsivalt lendamise küsimuse kallal. Temal läks korda kummiga tihendatud siidist, mis tema abiliste vendade Robertite poolt valmistati, teha palli, mida võis täita vesinikuga. 27. augustil 1783. aastal sai pall valmis ja viidi Marsiväljale.

„See õine rongikäik tõrvikute valgusel ja vahtide saatel,“ ju-tustab Cent-Font, veetava ese-me suurus ja vorm andsid sellele tegevusele mingi salapärase ilme ja seletamatu mulje. Vastusõitvad voorimehed hüppasid pukist, võt-sid mütsid päast ja jäid põlvili seni, kuni möödus ringikäik.“

Järgmisel päeval kell 5 päale lõunat vabastati Charlesi märgu-andel pall köidikuist. Pool Pa-riisi jälgis hinge pidades seda sündmust. Pall tõusis õhku ja kadus varsti pilvede taha. Vaa-tamata tugevale vihmasajule ei mõtelnudki keegi lahkuda, — niivõrd oldi huvitatud palli lennu-võimalusest.

Et pall oli liig tugevasti gaasi-ga täidetud, siis kõrgele hõre-dasse õhku jõudes lõhkes ta

gaasi sisemisel surve, tühjenes osaliselt gaasist ning kukkus Pa-riisi liigdale Honesse külasse. Kohalikud talupojad olid taevast kukunud „musta kuu“ pärast sur-mahirmus. Mungad tõendasid, et see olla „kuratlik koletis“. Koha-lik väimulik otsustas „kurja“ väl-ja ajada ja rahva saatel ligines ta palvetades pallile. Ligineti ta-sa, kartlikult ja ettevaatlikult pal-lile, kartes et „koletis“ tikub kal-lale või tekitab muud paha, sest pall liikus tuulehoogude tõttu vä-ga imelikult. Keegi laskis püssist palli pihta. Viimane gaasinatuke voolas pallist välja ja see vajus maa päale kokku. Nähes, et „koletisel“ hing välja läks, kargasid talupojad palli kallale, pildusid seda kividega ja materdades kai-gastega, harkidega, kirvestega. Jäänused seoti hobuse järele ja pillati igasse ilmakaare laioli. Nii sai otsa esimene õhupall, mis Pariisis õhku tõusis inimeste imestuse ja vaimustuse saatel.

Üksiknumbri müüjad!

Palume tungivalt müüdnud „Õpi-laslehe“ üksiknumbrite arved sissemakssta meie posti jooks-vale arvele nr. 2188.

Ülejäägid palume meile tagasi-saata, ühtlasi soovime Teile häid jõulupühi ja täname Teid meie lehe levitamise eest!

TALITUS.

Karl: Kuule, Ants, miks sa nii mures oled? Käid ringi niisuguse näoga nagu oleks tunnistusel puha kahed.

Ants: Miks ei peaks ma siis mures olema: jõulud lähenevad ja igavene häda on kingitustega. Tont võtaks ka neid kombeid ja harjumusi! Miks peab inimene siis just jõuluks igale omaksele midagi kinkima ja nende valikuga enda rahu rikkuma? Muidu päris kenad ja armsad pühad, aga kingi-tused istuvad kukil kui riigimaksud!

Karl: Ja sama tühise asja pärast sina muretsed?! Mina lahendasin selle küsimuse eile õhtul linnas ja-lutades ja raamatukaupluse akna taga peatudes õige kiiresti.

Ants: Kuidas siis?

Karl: Noh, silmitsesin seal veidi ja selge oligi. Isale kingin „Eesti entsüklopeedia“ esimese köite. Tead niisugune itus nahkköide kullaga taha trüki-tud ja maksab kõigest 24 kr. 50 senti. Kui tal esimene köide ole-mas, küll ta järgmised köited tel-lib siis juba ise.

Ants: Tore mõte! Seda teen ka mina!

Karl: Ja onule kingin „Eesti Rahva Ajaloo“. Tead, tema on ikka neist ajaloo ja rahvuse asjadest vaimustatud. Kiitis aja-lehest kuulutusi ja arvustusi luge-des, et see on vahvnoi ja hea raamat, selle peab omalegi ükskord soetama. Saagu ta siis selle ilmu-nud vihud. Küll ta need ja järg-misedki ise mulle kinni maksab. Läänud aastal kinkisin talle „Eesti Biograafilise leksikoni“, küll tal oli siis hea meel. Kogu aasta ta pole seda unustanud ja on selle heameelega mulle taskuraha andes juba mitmekordselt ära tasunud.

Ants: Ema saab minu käest kaks

raamatut: Elsa Vesper-Dutti „1000 nõuannet perenai-sele“ ja Th. Vitismanni „Köögi käsiraamatu“. Neid saab ta iga päev kasutada ega unusta seepärast mu kingitust ühelgi päeval. Ly, sa tead küll, see tirts sealt majapidamise koo-list, kellega ma vahest kinos käin, rääkis, et need olevat väga head raamatud, nende õpetaja soovita-nud osta, temal aga polevat sel-leks veel raha jatkunud.

Ants: Küllap temagi ootab neid sinult jõuluringiks.

Karl: Noh, saab ka! Need on odavad raamatud ja neid võib kinkida, ei käi rahakoti peale.

Ants: Sina oled ikka nutikas poiss. Nii kergesti saad kõigi raskete kü-simustega hakkama. Mina küll po-leks selle peale tulnud. Aga nüüd on minugi mured murtud ja ma kingin samuti kui sina.

Karl: Tee! Tee! see on kõige pa-rem ja kasulik. Aga kas sa tead, mis ma endalegi olen jõu-luks valmis vaadanud ja kinkida lasen — „Kuldraamatu“ tei-se sarja! — Mis sa ütled, kas pole vahva! Saab terve perekond mõni aeg lugeda. Läänud aastal sain esimese sarja. Ja kas tead, isa ja ema lugesid neid niisama agaralt kui minagi.

Ants: Tõesti? Kas teine sari on siis juba ilmunud? Ma pole näi-nud... veel.

Karl: Nojah! Kas sa pole siis eelmisest „Õpilaslehest“ kuulutust lugenud? Tule vaata, on juba seal raamatukaupluse akna peal. Ja kui ilusas paberiköites need veel on. Paistavad palju ilusamad kui läinud aastased.

Ants: Lähme vaatama! Kui asi nii on, siis pean ka mina omale jõuluks saama „Kuldraamatu“ teise sarja.

Siklisõit.

Jaan Rebane.

Kuna teised nõutult jäid vahtima üksteise otsa, ruttas Eedi kaupmehe juure, kel oli telefon. Ta teatas telefoni teel teearseisse külladesse, et sinna on kihutamas tugevajõuline sikkel, mida juhib oskamatu poisike. Seepärast hoitagu läbisõidutee vaba, muidu võivad juhtuda hirmsaid õnnetusi. Ühtlasi teatas Eedi päälinna oma tuttavaile siklisõitjaile, et neist kaks sõidaks Mikule teele vastu ja katsuks kinni püüda siklit lastega veel enne, kui need jõuavad linna. Igaks juhtumiseks Eedi teatas asjast ka päälinna politseile ja jutustas, mis tempe sikkel teinud Kitsekülas.

Politseis sünnitas asi rohkesti nalja ja naeru ja otsustati vastu sõita Miku siklile. Et seda harukordset nalja jäädvustada, võeti kaasa ka tuttav kinopiltnik ühes aparaadiga.

*
*
*

Miku sõidust teate sai kõigepealt Kitsekülast mitte kaugel olev Kirikuküla. Teade tuli poodi, mis oli puupüsti kirikulisi täis. Niipea kui kaupmees teatas neile asjast, rahvas tormas poest kirikuplatsile, et hobuseid ja vankreid ära koristada teelt ja loomi kõvemini kinni siduda. Mõne sekundi järele kogu rahvamurd kirikuplatsil teadis, et midagi on tulemas, mille eest igäiks aegsasti katsugu kõr-

vale hoida. Algas suur segadus ja jooksmine. Kähku tõmmati hobused võimalikult käsipuude lähemale, et rohkem teed jääks vabaks. Mehed läksid vankrite vahele varju; paljud otsisid majade juures varju. Mõne silmapilguga kirikuvälja kesktee oli laialt tühjenenud.

Samal hetkel kirikukell hakkas hüüdma. Jutlus oli lõppenud ja rahvapilv vajus kirikust välja. Teade sikli lähenemisest levis ka nende hulgas kulutulena. Tekkis aus ruttamine ja rüselemine, sest kõik korruga kippusid tegema tarvilikke ettevalmistusi sikli kohalejõudmise puhuks. Nad ei läbenudki õieti ära kuulata, mis oli tulemas. Seepärast kujuteldi palju hirmsamat kui oodatav sikkel. Keegi naljahammast oli lasknud jutu lendu tankidest, soomusautodest ja ratsaväest, mis olevat tulemas päälinna poolt. Hirimunud inimestes see jutt leidiski küllalt uskujaid ja mõne minuti järele levisid kuuldused, nagu oleks Petseri lähedal sõda lahti. Ärevus tõusis iga sekundiga. Lapsed, naised ja araverelisemad ronisid kiriku kiviaiale; väledamad katsusid soetada puude otsa ronimisega kindlama redupaiga. See kõik sündis äärmiselt kiirelt.

Kui ettevalmistused tehtud, jäadi ootama seda suurt „midagit“.

Politseikordnikud, kes ümbrusest pühapäeviti harilikult ratsutasid kiriku juure, näisid ka olevat asjast huvitatud: nad istusid oma ratsudele ja rivistusid kahele poole teed. Kõik olid ootel.

Sellal kui Kirikukülas ja teistes teearseis küllades tehti ettevalmistusi sikli läbilaskmiseks ja Eedi tuttavad siklimehed ja

päälinna politseinikud sõitsid laste siklile vastu, Mikk, Prits ja Leeni kihutasid täies hoos Kitsekülast eemale. Siledal teel sõitmine ei vajanud siklijuhilt suuremaid jõupingutusi ja Miku käed said veidi puhata suurest pingutusest. Mikk oli nüüd juba ka siklijuhtimisega niipalju harjunud, et kraavimineku isegi järskudel käänakul ei olnud karta.

Mikk oleks tahtnud Pritsult nõu küsida — kas sõita edasi või katsuda kuskil soodsal kohal pöörduda Kitseküla poole tagasi, kuid mootori müdinast polnud võimalik kuulda teise sõnu. Mis siis muud, kui Mikk lasi siklit edasi vurada. Aga kuhu? See küsimus tegi Mikule muret. Kilomeetritulbad möödusid viu-ja-vops ja jubeduse tunne läbistas Mikku, kui ta mõtles, mis suguse kiiruga ta kihutab eemale kodukülast — teadmatusse.

Mikk heitis pilgu Pritsu ja Leeni poole. Esimest korda kogu sõidu ajal Mikk sai silmata seltsilisi. Ta ei tunnud alul Pritsu ära, nii veider oli selle välimus, sest kaupmehe proua sünnipäevakoogi jäänustele lisaks oli kaupmehe kuri pull pildunud Pritsu näole ja riinetele pori. Prits ise aga näis olevat päris rahul.

Mikul ei olnud aega kaaslast pikemalt silmitseda, sest lähenes teekäänak ja oli tarvis hoida siklit kesk teed.

Mikku hakkas uuesti painama mõte — käända kõrvale linna teelt ja otsida võimalust kodu poole pöörmiseks. Otse nagu kiusatuseks oligi see risttee ja väike pööre juhtpidemeist ning juba sikkel kihutas paremale minevale teevarule.

*

Vastuseks sellele ma joonistasin talle lühikeste, kuid otsustavate joontega pildi mu rahalisest olukorrast ja ütlesin, et ma mõistan säälujuures kolme tundi jalakäiku. Viimane ajas vanal beduiinil otse hirmu pääle.

„Jalgsi?! Ja te juba tulitegi Kairost jalgsi?! Püha taevast!“

Tema ise, nagu ta mulle selendas, ei olevat kunagi elus jalgsi poolt miiligi käinud, — eks Allah ole inimesele annud jalad seks, et ta võiks istuda hobuse, eesli või kaameli seljas...

„Palun teid, einestage meil, pääle seda te lähete minu pojaga vaatama derviiside tantsu, kuid siis te teete mu majale seda au — jääte siia ööbima. Hommikul oleksin kohustatud teile kui oma külalisele andma ratsa-kaameli, kuid Allah on mind nuhelnud — mu mõlemal kaamelil on jalad vigastatud. Seepärast teil tuleb kasutada trammi ja teie lubate mulle, et ma annan teile tagasi teie frangi, et saaksite maksta sõidu eest. Tehke mulle meelega hääd, — jääge, sest Allah saadab külalisega majja oma armu, nagu kõneleb meie vanasõna.“

Surusin tänutundega vanamehe kätt ja ta, teiskordse piduliku kutsumise märgiks kum-

mardus, pannes käe rinnale. Siis ta plaksutas käsi ja mõne hetke pärast seisis matil üks vaagen leivaga, teine riisi ja rosinatega ning kolmas küpsetatud lambalihaga. Mulle anti kahvel ja nuga, aga mu peremees ja perenaine sõid kätega ja ulatasid endile liha ja kastet tüki leivaga, tehes seda kõik väga puhtalt ja osavasti. Lõpuks kanti meile lauale viigi- ja viinamarju ning siis asetati mattidele suuloputamiseks ja kätepesemiseks väikesed kausid veega, aga sellele järgnesid jälle sigaretid ja mokka.

Vanamees küsitles mu varanduslikku seisukorda, hankis teateid mu perekonna üle kuni seitsmenda põlvni, mu ülikondade ja kingade arvu, tahtis teada, kel on rohkem naisi, kas vene või saksa keisril, sõimas inglasi, kes vangistanud Egiptuse ja needis Tripolis'e pärast Itaaliat. Lõpuks ta alustas kõneluse vanast hääst ja nüüdsest halvast ajast, nagu see omane terves maailmas kõigi elatanud inimeste juures.

Aga väljast kostis vahetpidamatult üksluine, ühetoonine tantsurütm, nagu jõekohin lõhangus, ja samade sõnade lakkamatu kordamine...

Kuni isa kõneles, poeg ei lausunud sõnagi, vaid ainult vaa-

tas vaikides korduvalt Schwarzwaldi taskukella, mis talle kinkinud ta sõber Heinze. Lõpuks, käo kukkudes kümme korda, vanamehele meenus derviiside tants, ta tõusis äkki üles, soovis mulle ingliskeeles „hääd ööd“ ja pomises mõne araabia keelse sõna — vististi õnnistuseks.: Siis ta väljus väsinud kõnnakuga, kuid tuli minuti aja pärast tagasi, hoides käes kastikest.

„Mul on luba toimetada väljakaevamisi ja kaubelda muinsustega. Võtke siit endale midagi mälestuseks, selle olen ise kõik liiva alt välja kaevanud. Kastikeses lebasid väikesed puust ja savist muumia kujundid, sõrmused ja käevõrud, kaelakeede ja jumalakujude tükkikesed. Mulle meeldis eriti üks üsna väike sinise emailiga kaetud. Vanamees vaatas mu otsa, hakkas naerma ja ütles:

„Te pole halvasti valinud, kuid ärge teda ise tühise hinna eest ära andke.“

Nende sõnadega ta surus mulle sitika taskusse, soovis mulle veel kolm korda hääd ööd ja väljus aeglase sammudega.

Me väljusime ja seadsime sammud küla teise otsa, vastu ikka valjemale ja selgemini kostvale „Allah-ill - Allah'ile“.

Suure, nähtavasti tühja ja asustamata maja lähedal seisid pääpää kõrval kitsal tänaval lapsed ja alaealised. Minu eel sammuva Ibrahim Solimani tasase hõike pääle nad läksid teed andes viisakalt lahku. Kuid läbi suruda end vanemate, otse ukse ees seisvate meeste vahelt oli täiesti võimatu; nad nagu oleksid kohale kinni kasvanud ja seisid, käsi rusikasse tõmmates, liikumata silmad pöördud suure sõõri keskele. Lakkamatu rütmiline õõtse, kerge värin, läbis kõiki neid pinguldatud kujusid.

Musta habemega mees, keda palusin mind läbi lasta, tõmmates teda ikka pääle tükkivõimalt käest, pööris järsult pääle, heitis mulle vihast valkuva pilgu ja tõukas mu hoolimata kiirünnaku müksuga tagasi.

Ma taipasin, et siin pole minu koht ja et ses äikese õhkkonnas võib kergesti sähvatada väike, mille kutsunud välja välismaalase ilmumine.

Ma tõmbusin ettevaatlikult tagasi ja võtsin ühes poisikesega, kes vaatasid hinge pidades meie pilkudele avanevat vaatamängu.

Suur tühi ruum oli valgustatud laest allarippuvast puulühterist ähmase punaka valgusega. Ses ähmases valguses näis tihe-

Et Mikk võiks käända teelt kõrvale, sellele mõttele ei Eedi, ei Kirikuküla rahvas ega ka linnast tulijad ei tulnud. See tõi aga uusi sekeldusi asjade käiku.

Eedi ütelse järelle Miku sikkol oleks pidanud jõudma umbes veerand tunni pärast Kirikukülla, aga nüüd rahvas oli oodanud enam kui pool tundi, kuid sikkol polnud ikka veel tulnud.

Vaheajal oli kõmu sikli läbisõidust levinud kaugemale Kirikukülalt ja rahvast voolas kirikumäele järjest juure. Kui siis sikkol ikka veel ei ilmunud, läks rahvas rahutuks. Hakati kahtlustama kaupmeest tühja jutu ajamises. Ka arglikumad tulid välja redust. Mõned olid pahased pettumusest, teised naersid ja naljatasid. Oli ka kirikulisi, kes ootamisest tüdinud kähku hakkasid koduteele valmistuma. Nii oli siis jälle elu ja liikumine tulnud selle tuhandapäälisesse rahvamurdu ja liiguti vabalt kirikumäel.

Agaga otse siis tuli üllatus. Äkki kajast hüüed Kirikuküla linnapoolselt otsalt: „Tulevad! Hoidke alt, kel elu kallis!“ Nüüd algas hirmus põgenemine. Ainsa silmapilguga rahulik rahvamurd muutus kui mässavaks mereks. Rutati redusse, kes kuhugi juhtus; joosti, lükati, rebiti. Need,

kes kojuminekuks olid valmis, kihutasid rahvahulka aisaotstega inimestele võmme selga ja kuklasse andes. Kiljuti, karjuti ja siunati valu ja südametäie pärast. Siiski mõne silmapilgu vältel kõik olid leidnud mingi kindlama varjupaiga ja ootasid mis tuleb.

Tõepoolest kostsidki auto märguviiled kirikumäe alt ja möödus vaevalt minut, kui kaks siklit ees ja auto nende järel tulid nähtavale.

Tulijad, nähes rahvast aedadel, puudel ja isegi katustel, peatusid, et lähemalt selgust saada asja üle.

Nähes kõrgemaid politseinikke, kohalikud ratsakordnikud seadsid endid ritta hobu hobuse kõrvale ja üks kordnikest andis seletust asjade seisukorrast. Tulijad otsustasid jääda Kirikukülla ootama Miku tulekut.

Möödus jälle umbes veerand tunni, aga ei Mikku kuskil. Politseinikud läksid poodi aega viitma, ka siklimehed järgnesid neile. Kordnikud tulid ka hobuste seljast maha. Lõpuks rahvaski ilmus jälle välja. Hakati otsima omakseid, kes põgenemise rüünas olid läinud kaduma. Mõned ajasid salgakades juttu; kuuldus naeru ja seati piibud

suitsema. Suur hulk ei teadnudki muid tulijaid oodata. Paljud olid hoopiski unustanud Miku sikli loo ja viibisid kõige rahuga suurtee keskel.

Agaga nagu enamasti ikka oodatav tuleb siis, kui kõik on lakanud teda ootamast, nii see sündis ka nüüd. Otse sel silmapilgul kui rahval olid jutud ja mõtted teiste asjade juures ja nad olid lasknud meelet minna hoiatuse — hoida lahti tee — Mikk kihutas sikliga hirmsa hooga Kirikukülla. Sikkol virutas vähemasti üheksakümmend kilomeetrit tunnis. Mäest üles ta oli tulnud tasemini, kuid jõudes tasasele teele võttis kohe jälle täie kiiruse.

Siklit märkas rahvamurd alles siis, kui Mikk hakkas tuututama märgupasunat, aga siis sikkol oli ka juba jõudnud üsna inimeste lähedale.

Sikli ilmumine mõjus kui kõuekärgatus. Inimesed hüppasid kui varjud teelt kõrvale. Sikkol läbistas suuremate õnnetusteta kirikuplatsi. Teisel pool otsas aga tee oli kiinni. Linnast tulijad olid sinna keskteele jätnud oma auto ja siklid, kuna säälsamas vasakul auto ja majaderea vahe oli kiilutud täis rahvaga, paremal aga seisid politseikordnike hobused.

dasti üksteise kõrvale seisvate inimeste jõuk olevat kui hiigelsuur rõngasse tõmbunud madu. Lakkamatu värin jooksis rütmilise liikumisena piki seda ahelikku. Kaks derviši, kes seisid ahela otsil, plaksutasid käsi ja ridastikku seisvad inimesed, alludes nende löökide kuivale rütmile, keerutasid ja õõtsutasid end ikka kõvemini ja kõvemini, ikka kiiremini ja kiiremini. Tõusid kui lendu ja laskusid rohelised turbanid, lehvisid pikad habemed. Ainiti üks tantsijaist heitis ekstaatiliste liigutustega pää tagasi, ja mulle paistsid valgetele marmorkuulikestele sarnlevad ümmargused jõllis silmad. Võõni paljastunud, metskastani läikivale nahaandile sarnlevad kehad hiilgasid higist, kiljuvad huiked „Allah-ill-Allah!“, kuum katkendiline hingamine, kuivad käte plaksutused ja meeletu õõtsutav rütm...

Minu lähedal ja ukse juures seisvad inimesed hakkasid endid ka õõtsutama, korrates kahisevaid huikeid „Allah“... Igatüki neist nagu suuri vaevu näis hoiduvat soovist tormata ringi. Äkki üks tantsijaist karjatas metsikult „Allah akbar!“ ja langes silmili maha. Kolm inimest tormas teda ringist välja tõmbama, püüdes ise asuda ta kohale. Ja äkki ma märkas, et ma ise õõtsun sama meeletu liikumisega ja mu huultel on sama hüüd — „Allah-ill-Allah“.

Püüdsin kiiremini sest uimastavast ümbrusest välja pääseda, mul hakkas jube iseenda pärast. Ma kargasin akna juurest eemale ja läksin suurte sammudega

läbi küla, püüdes endalt raputada metsikut dervišide tantsu võlu. Mina, europlane, kes hindab enim teadvuslikku tahet, vaevalt et ei andunud sellele usu märatsemise labasele ekstaasile, tolele toorele tundumuste uimastamisele...

Ma tulin külast ja leidsin uuesti end sfinksi jalalt. Istusin kivile ja jäin kõige nähtu üle sügavasti mõtlema.

„Näe, kus te olete, isand?! Nii ma arvasingi,“ ütles äkki Ibrahim mu lähedal ja heitis kiire ja veidra pilgu külmale kivisele näole. Ta pühkis higi oma tõmmult palgelt, ta silmas välgatas kui miskit hullumeelust ja ta rind hingas kiiresti ja hooti.

„Lähme, isand, siin on külm, te olete väsinud ja — pole hää jääda siia ööseks, nimelt siia...“ ütles ta tumeda häälega ja haaras mul käest.

„Miks mitte?“
„See on õuduse isa,“ osutas ta sfinksil. „Lähme, on hilja, ma olen ka väsinud, ma palvetasin sääli kuni siiaajani.“

„Mispärast õuduse isa? Kas siis nüüdisaja Niiluse oru elanikud näevad selle salapärase inimpää lövi näos ainult õudust? Ma ei küsinud enam, ja me sammusime vaikides kõrvu edasi. Alles üsna küla lähedal ta jäi seisatama ja pöördus mu poole. Punakas loojuva kuu valgus valgustas ta nägu. Tal oli isesugune, peaaegu liigutav näoilme, silmad põlesid rahuliku, puhta tulega.

„Teie olite meie Sikral, te kuulsite, et me laulame sääljures ikka neidsamu sõnu, te nägite, kuidas inimesed kukuvad

maha ja karjuvad ning kaotavad teadvuse, ja ometi, ma mõtlen, teie ei saanud ega saa sest aru. Kuid ma ütlen teile, pole sõnu, et väljendada õnne, mida ma tunnen praegu... Õnnelik on mu hing, mu pää, kõik mu keha. Teie ei või seda tunda, sest et te pole õigeusklik. See on mulle kurvastuseks, sest te olete meie külaline ja mu sõber. Andstage mulle mu sõnad.“

Tal oli õigus, ma „ei saanud aru“ midagi sest, mis ma just äsja nägin ja läbi elasin. See oli mulle ainult hull, mõttetu märatsemine, mis teeb inimese teadvusetu joovastuse orjaks.

Harva olen tundnud ma sellist kirjeldamatut väsimust, millist tundsin nüüd, kui lähenesime majale. Ma tuikusin kui joobnu, kõik tundus minus olevat nagu surnud, ja kui ma järgmisel hommikul, — väga, väga hilja ärkas, ma poleks võinud ka surma ähvardusel ütelda, kuidas ma sattusin sisse väikesse tühja tuppa pehmele vaibale.

Mind kostitati rammusa pühvli piimaga, värskelt küpsutatud, suitsust ja tuhasta lõhnava leiva ja valge hapuka juustuga. Siis ilmusid jälle viinamarjad, kohvi, sigaretid — ja see kõik oli nii imemaitsev, et näib, ainult see üks oleks mind võinud pidada idamaal kas või terve eluaja.

Noore beduiini hingestatud, ärasetatud nägu, mis mind möödunud ööl oli nõnda hämmastanud, võttis jälle hariliku ilme. Ta tõi asjalikult paberi ja sule, et ma kirjutaksin talle soovituskirja saksa turistide jaoks ja võttis mult sõna, et ma kasutaksin ainult tema teeneid, kui

saan raha. Vanamees oli juba vara ära läinud, nii siis võisin tänada ainult Ibrahim Solimani, jättes temaga jumalaga trammi peatuskohal.

„Ärge unustage tagasi tulemast, isegi siis, kui olete vaene! Teile on mu isamaja ukseid alati avatud!“ karjus ta mulle veel trammi aknast sisse.

(Lõpp.)

Saku

karastusjookide tööstus

Tartus, Emajõe tän. 10, telef. 37.
Uuesti avatud 1-st jaanuarist.

Soovitab

sidroni soodat,
puuvilja jooki ja
limonadi

tuntud headuses.

Tellige veel täna

„Õpilasteleht“

uue aasta peale.

Kellel tellimine lõpeb, uendagu aegsasti tellimist, et lehe saamisel vahet ei tuleks.

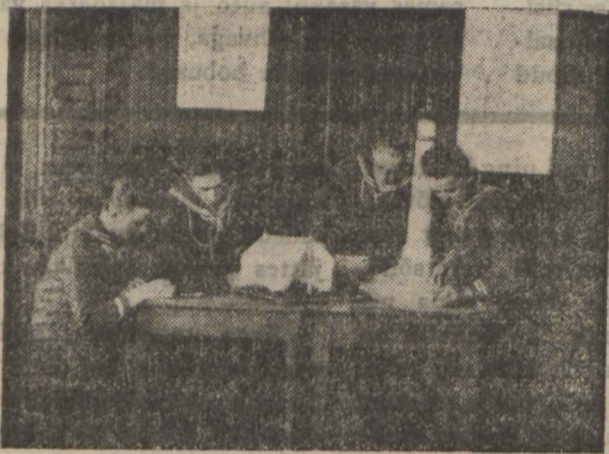
Tallinna Põhja Malevkonna noorkotkaste tegevusest.

„Õpilaslehes“ on meid kõige enam huvitanud see, et sääl on leida mõndagi teiste noorte tegevusest. Oleme jälginud suure huviga teiste noorte organisatsioonide tegevust ja saavutusi. Arvan, et samane huvi on teistelgi meie vastu ja sellepärast saadan mõne rea meie tegevusest.

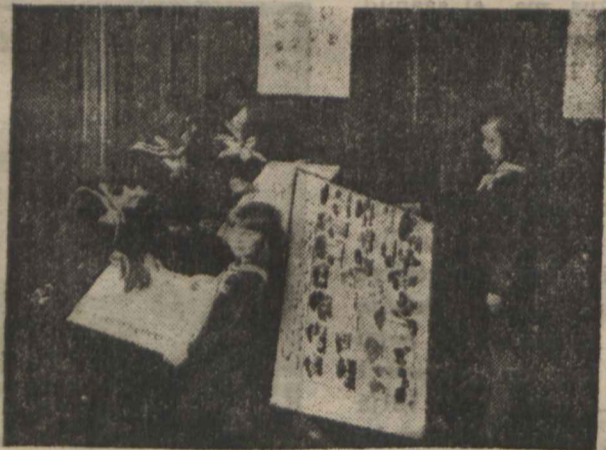
Tallinna Põhja Malevkonna Noorkotkad on endised Tallinna Noorsepad, kes tuleval aastal püstitavad oma tegevuse 10-nda verstatulba. Sihiks — e

misi ja edu. Igal aastal korraldatakse järjekindlalt kergetõustiku, suusa, ujumise, sõude ja käsipalli võistlusi. Meesrühmad tegelevad veel maadluse ja akrobatikaga, kuna naisrühmad huvituvad plastilisest võimlemisest. Siis võisteldakse veel males, kabes, ping-pongis, koronas jne. Noorkotkalisel alal leiavad käsitamist töökoondusil, kus võisteldakse sõlmede sidumises, esimeses abis, morses, rivis jne.

Kursusist on sel aastal kavas ja osalt läbi viidud morse, foto,

id-leid valmistamas.

Ka väikesed valmistavad elektri õppevahendeid.

maalikus ja ligimest-armastavas vaimus. Juhiks — noorist koosnev päälkute kogu, kelle üle valvab vanemate kogu eesotsas malevkonna vanemaga. Asupaigaks ruumikas „Noorkotkaste Kodu“ Kadriorus.

Malevkond on seadnud oma tegevuse rühmadevahelise võistluse alusele. Tegevust kontrollib „punktmeister“ hra Reisik. Igal aastapäeval, 16. mail, kuulutatakse välja võistluses esikohale tulnud rühm. Punktisüsteem on suureks tõukejõuks tegevuse elustamisel.

Sportlisel alal on malevkonnas viidud läbi igaaastased kehalised katsed (jooks, hüpped, visked), millest kõik noorkotkad on kohustatud osa võtma. Sel teel avaneb võimalus tähele panna iga üksiku liikme või

rahvatantsu, keedu, käsitöö, vehklemis- jne. kursusi.

Malevkonnal on oma lugemislaua, raamatukogu ja nädalaleht, viimast antakse välja rühmade järjekorras. Pääle selle annab iga rühm välja rühma kroonika.

Et talvel võimalikult rohkem harjuda töötama väljas, vabas õhus, hoitakse aia teed lumest puhtad ning seatakse üles linnutoitmiselavad. Samuti on rühmadel kohustuseks hoida korras „Noorkotkaste Kodu“ ruumid.

Ekskursioone on korraldatud viimasel ajal elektrijaama, Puhki jahuveskisse ja raadiojaama. Laagreid on igal suvel olnud mitu. Tuleval suvel tahetakse panna erilist rõhku rännakuile. Kavatakse rännata jalgrattail ümber Eesti,

külastada Viljandi noorkotkaid ja sõita Soome. Kulude katteks on noorkotkad asunud rahakorjandusele, milleks on lastud välja 5, 10 ja 25-sendised hoiu-margid ja hoiuraamatud. Paljudel on korjatud juba üle 5 kr. Aegajalt korraldatakse mitmesuguseid õhtuid: 18. det. on vaeslaste jõulupuu kingitustega, algusega kell 16, samal päeval kell 19 on vanemate õhtu, kus lastevanemaid tutvustatakse noorkotkaste elu-oluga, kell 20 oleks ühine jõulupuu noorkotkastele ja nende vanematele.

Kolmandal jõulupühäl korraldavad noorkotkad klubi-õhtu globoskoop-piltidega malevkonna asutamisaastast. Sellele õhtule kavatakse kutsuda ka endised liikmed, kes olid malevkonnas 1923. aastal.

Ego.

Rakvere noorte kodu.

Virumaa Lastekaitse Ühingu maja on tõsisel mõttes saanud laste, noorte, koolinoorte teiseks koduks. Siin on leidnud mitmed noorteorganisatsioonid endile ulualuse. Nii „pesitsevad“ siin oma tegevuse algusest pääle noorkotkad ja niisama on vastutuldud kodutütardele, lubades ruume kasutada oma koonduste pidamiseks. Ühe osa majast on üürinud endale Kristlik Noorte Ühing. Hommikupoolle kell 9—4 töötab laste-aed 66 lapsega, kellele Ühing annab hommikueine ja lõuna — kehve-maile maksuta, teistele, kes soovivad, vähesel tasu eest. Novembrikuust saavad Ühingu majas 117 Laste-Abikomitee last lõunat. Üldse toidetakse igapäev Ühingu ruumes umbes 150 last.

Hommikust õhtuni on see maja täis noorte elu ja tööd. Kes õhtul läheb üle Vabaduse platsi, sellele hakkab silma suur kahekordne torniga heledasti valgustatud maja. Ühes ruumis harjutavad noored laule, teises võimlevad, kolmandas peavad oma koosolekut — igalpool ühesuguse usinusega, ühesuguse noortele omase agarusega. J. M.

Kunda — uus skaudikeskus.

Laup., 10. nov. pühitses vastne, vaid kaks kuud teotseda jõudnud,

Kunda skaudipere, skaudid ja hundi-pojad, oma esimest aupäeva emadele, nii kuidas on see viisiks kõikidel skautidel kõikjal. Ja peab ütleva, õnnestunult. Kunda oma poiste ja külastajate kohaletulnud Rakvere skautide lihtsad, kuid meeleolurikkad etteasted leidsid tungil kundalast täis saali juures parimat vastuvõttu, ja lõbusad skaudipoisid teenisid suuri kiiduavalduisi. Päevakohaselt soojade tervitussõnadega kohalviibivate emade poole pööris Kunda skaudirühma vanem hra õp. Nurme, kuna pikema selgitava ülevaate skautluse põhimõtetest ja tööviisidest andis Rakvere skautide maleva juht.

Peab arvama, et Kundast (18 km. Rakverest), kus nii skaudirühma kui hundude karja juba lühikese ajaga üle 40 tubli poisi koondunud, kujuneb üks tugevamaid skaudikeskusi, seda enam, et evitakse tublisid teadlikke juhte, seltskonna häatahtlikku poolehoidu (eriti tsemendi vabriku valitsuselt, kes näit. võimaldab Rkv. vanematele skaudijuhtidele instrueerimiseks kohalesõidu omal raudteel täiesti tasuta, ja Kunda skautide Emapäevale söidukski seda võimaldas ligi 30-le Rakvere skaudile ja gaidile), ja mis pääsi — rida tublisid poisse — üks parem kui teine.

Kunda skaudirühmituse loomisega on Rakvere skaudijuhid käesoleval aastal aidanud korraldada juba kaks tugevat skaudikeskust, kuna mäletatavasti kevadel pandi alus ka praegu juba hoogsalt tegetsevaile Tapa linna skaudirühmitustele.

Põhjapoolne.

Tartu I noorkotkaste rühm.

Hugo Treffneri gümnaasiumi juures töötab hr. vanakotkas Karl Hintzeri ja kotkas Andrease Tamme juhatusel üks edukamalt teotsevat Tartu noorkotkaste rühmi, Tartu I noorkotkaste rühm. Rühm omandas 1931/32. aasta võistlusil „Eeskujuliku rühma“ nime. Korraldas muuseas ka 1932. a. sügisel üheööbalise laagri, päämiselt katsete ja erikatsete sooritamiseks. Rühm omab ka lipu, trummid jne. — ainukesena Tartu malevas.

Kaljo P—n.

Ühest kodutütarde suvimatkast.

Kaua ei vaadelda ümbrust. Päämõte on kõigil: suprema. Juba ongi Lydia, Lilli ja Loore jões, varsti poetub teisigi neile järele. Jõgi on siinkohal ma-

dal, nii et pole karta uppumishädaohtu; kuid ometi pole ka nii madal, et ujuda ei saa.

Ujunud, hakkavad Lydia ja Lilli meile plastikat demonstreerima. Siis aga ilmuvad matkajuhid seljakotist vastilmunud „Looduse“ „Kuldraamatud“, mida nüüd suure innuga hakatakse lugema.

Kaua me ometi ei saa lugeda, sest jõeale aetakse suur lambakari. Oi nalja, mis nüüd sail

Algas töö, mida paljud meist „linnalastest“ nägid esmakordselt, nimelt — lammaste pesimine. Ei võinud aimatagi, kui hästi lambad ujusid. Ainult veest väljatulek tegi neile raskusi, sest vill oli vett täis ja raske. Ka meie olime lambapesijaile abiks, aidates lambaid teelt ära hoida ja kinni püüda. Varsti oli see lõbus töö sooritatud ja lambad aeti külla tagasi.

Päev aga on vajunud vaheajal juba kaunis madalale. Pakime oma kraami kokku ja jätkame matka. Kavilda mäe all peatab meid matkajuht ja jutustab meile ühe meie kooli õpilase õnnestust surmast, mis lõhkuva hobuse tõttu oli siin aset leidnud. Õnnetusekohal tee kaitsepõstide vahel on hall kivisamm, mille rist ja aastaarv 1930. Seisatume vaikselt. Endine vallatlev meeleolu on kadunud. Selle asemel on nüüd sügav tõsidus. See kestab seni, kuni oleme jõudnud

üles mäele, kus meie tähelepanu köidavad sajad mäepääsukeste pesaaukud, mis mustavad punases mägiseinas. Kogu õhk oli täis pääsukesti. Kostavad imestushüüded, ja peagi saadakse tagasi endine meeleolu.

Vesteldes jõuame märkamatult Puhja. Küsime paarist kohast teed Juraku tallu. Seda ei ole raske leida, ja varsti näeme suurt, valget kahekorstnaga maja, mis seletuste järgi pidi olema Juraku talu elumaja.

Juba jooksiski Salme meile teele vastu. „Mul oli juba hirm, et te äkki ei tulegi meile,“ lausub Salme, juhtides meid eluruumidesse, kus saime puhata pehmeil toolel.

Kui olime pisut puhunud, kutsus Hilja — Salme õde, meie värske vilistlane — meid rõdule. Sinna oli kaetud meile rikkalik õhtulaud. Kuidas küll kadusid värske soe nisuleib ja piim! Hilja ei jõudnud piima valamiseks kõikide soove rahuldada, teda pidi aitama Salmegi.

Söönud, tänasime lahketa pere-naist ja läksime ühes Salme ja Hiljaga talu ümbrusega ja taluga tutvuma. Suurt rõõmu valmistas meile Salme vanaisa, kes näitas meile väikest varsa ja tõi ta ühes emaga tallist välja.

Aias istutasid Salme vennad tomateid. Sellest tööst saime meiegi osa võtta. Muidugi istutasime igaüks oma õnnele ühe tomati, mille tugikepile kirjutasime oma nimed.

Lõppeks, kui juba kõik kohad olid läbi käidud ja päike pööris vahest juba teist külge, ronisime meiegi lakka. Magamisest polnud aga juttugi. Alguses oli suur sõda magamiskohtade valimisega. Sellega valmis, tühjendasime Loore kompevikoti. Siis algas anekdootide jutustamine. Eriti palju teadis neid Hilja. Magama jäime vast siis, kui kukk laulis esimest korda. Hommikulgi ei maganud me kaua. Juba vara käisime läbi lakaluugi piilumas, missugune on ilm.

Ilm oli ilus. Ja kes siis enam raatsis magada. Lakaluuk lahti, tekid-padjad alla ja ise järele. Seejärele läksime sauna, sest lakas oli olnud tublisti tolmu, mis tuli maha pesta.

Homnikusöök kujunes peaaegu pidusöögiks. Laualt ei puudunud isegi lilled. Söönud, algavad ettevalmistused lahkumiseks. Kui kõik korras, tänasime veel kord hääd pererahvast, Salme ja Hilja vanemaid, ja siis lahkume sellest armsast kohast.

Puhjas peatusime veidi, vaatasime kirikut, seltsimaja, Vabadussõja mälestussammast ja seda ümbritsevat platsi. Lõppeks pildistasimegi.

Teel peatusime veel ühes vanas matusepaigas. Nüüd oli see ainult lage plats, ümbritsetud kiviaiaga ja lepavõsastikuga. Haudade asemetena olid säilinud veel kõrgemad künkad. Keset platsi oli lai kivi, millel järgmine kustuv kiri ja aastarvud:

J. C. SPÖRER PREDIGER
KRAVELEHT

† 1830

Seit 1795

Off. Joh.: 14, 13.

Arutlesime omakeskis, et ei tea, kudas siia viimati oli veel maetud.

Matkasime edasi. Oli hirmus palav. Päälegi tuli ronida mäkke. Ja kui olime jõudnud mäe otsa, paistiski juba Soova järv. Veskitammi ääres ei olnud sobivat kohta laagriks, jõe ääres oli see aga nagu loodud. Ilma aega viitmata olime jões. Ühes sellega oli ka palavus kadunud. Siin oli hää olla, siit ei tahtnud me enam ära minnagi. Alles kella viie ajal võtsime kimpseud-kampsud kokku ja ronisime mäest üles.

Algas pihlakakeppide lõikamine. Ainult Leida ei muret-senud endale uut keppi; temal oli ikka oma lepakepp alles, mida ta ühtelugu lõikus. See oli juba nii kirju, et ainult tema võis aru saada, mis sinna kepile oli graveeritud. Viimasena tuli metsast Meeri: kõhnuke teine, aga peaaegu palgijamedune kepp käes.

Kell kuus jätame Soova seljataha. Paaritunnilise matka järele jõudsime Arukülla, kooliõe Helga kodusse.

Helga ema kostitas meid jälle köiksuguste hääde toitudega.

„Sööge, lapsukesed, ega mina vana inimene enam nii mõista teha kui vaja. Oleks Alma kodus, siis oleks kõik teisiti,“ lõpetas ta kurbtõsisel toonil. Selle kurbuse põhjuseks oli ta tütar Alma, kes viibis juba kauemat aega haiglas. Tundsime õnnetule emale kaasa ja soovisime, et oleks saaks Alma terveks.

Pärast õhtusööki tahtsime minna Karijärvele paadiga sõit-ma, kuid polnud ühtki vaba paati. Kui Helga aga kõik talud oli läbi joosnud, kus ta teadis olevat paadi, saime koguni kaks paati. Mis siis muud kui jär-vele. Järv oli vaikne ja peegel-sile. Saare puud ainult peegeldusid vees. Laulsime. Õõ saabudes muutus õhk jahedaks ja järv hakkas lainetama. Tõmbasime siis paadid kaldale ja läksime külla tagasi.

Kodus ajasime veel Helga emaga juttu, ja siis — magama. Seekord tuli ka matkajuht meiega lakka. Olime sel õhtul tublisti väsinud, nii et paljud ei kuulnud huvitava anektoodi lõppu, mida matkajuht meile jutustas.

Hommikul oli uni kõigil nii hää, et enne ei tuldud lakast maha, kui kella kaheksa ajal. Siis oli veel tarvis üht-teist korraldada, ja alles kella üheteist-kümne paigu matkasime edasi.

Peatusime Tõravere veskijärve ääres, et supelda. Vapramäel me ei käinud, sest see oli hästi meles veel kevadisest ühisest väljasõidust. Jõudsime raudtee ja maantee ristlemiskohale. Kaarti jälgides läbistavad mõlemad teed sama maastikku. Ei olnud põhjust ühte ega teist teed enam eelistada. Valisime suki raudteeäärse teeraja. En-

ne lõplikku kojusaamist läksime ühte raudteeäärseesse tallu, et säääl lõunastada. Perenaine oli väga lahke ja pakkus meile kõike, mis tal parajasti oli. Valisime enda keskest perenaisteks Johanna ja Gerta. Katsime laua aeda sirelilehtlasse. Meie lõuna koosnes suurest kausitäiest kartuleist, võist, munadest, singist, piimast ja leivast. Mõnus oli süüa aias, vilus lehtlas ja vadata rikkalikku lilleaeda.

Lõpetanud söömise, perenaised koristasid laua. Tasusid arve ja siis algab matk koju.

Nõo-Tartu vahelise raudtee äärest leidsime esimesi küpsi

maasikaid. Algas võidu maasi-kaotsimine. Et kõik maasikaid ei otsinud, siis jäid maasikaotsijad teistest maha. Sellepärast joosti hulka maad teistest ette, nii jäi aega korjamiseks. Enne Tartusse jõudmist noppisime ka lilli. Nii jõudsime Tartusse, märkamata aega ja väsimust. Linnaserval korraldasime endid ja siis läksid meie teed lahku. Soovisime üksteisele hääd suvepuhkust ja lahkusime, päikesest pruunid, matka mälestistena kaasas endi meisterdatud ja musterdatud reisikepid.

Kodutütar.

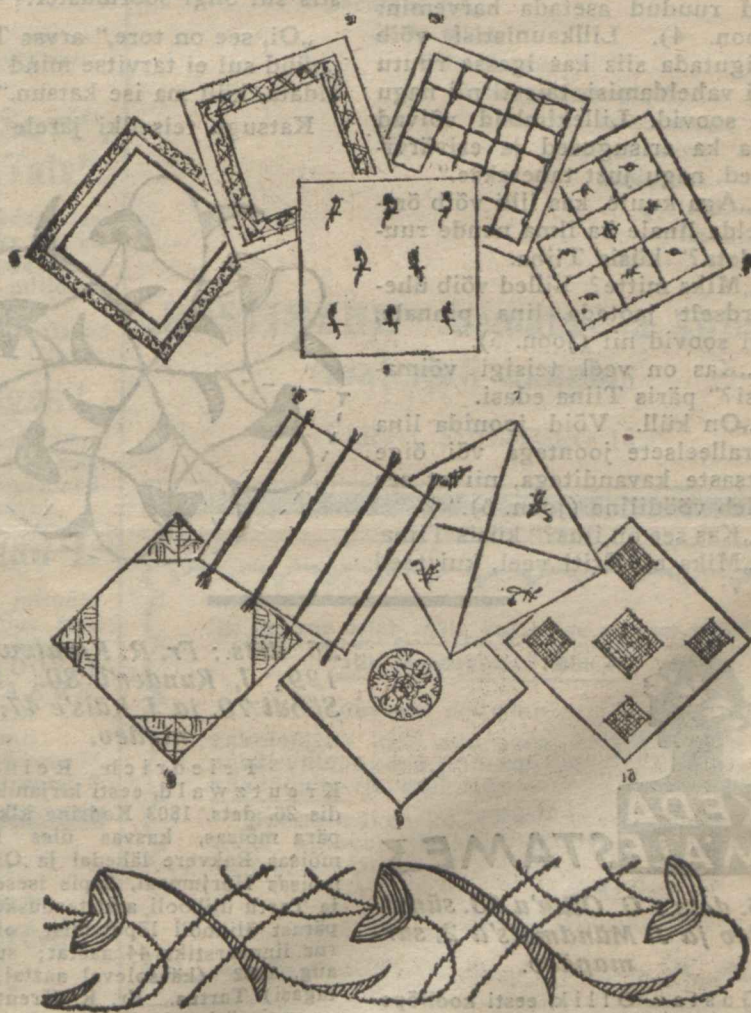
Tiina joonistab ise mustri.

„Ema, mina õmblen laudlina,“ ütles Tiina.

„See juba läheb,“ vastas ema, „et sa kogu õhtu ei õpi oma kooliülesandeid.“

Tiina ja ütles seepärast:

„Kuule, ema, kui sa mulle juhatust annaksid, siis ma kindlasti õpiksin joonistama mustrit.“

„Aga ma tahan ise mustri joonistada,“ seletas Tiina.

„Seda võid ju teha,“ oli ema nõus.

„Aga kui ma ei oska?“ jätkas Tiina.

See oli juba suurem takistus. Kui ei oska, siis ei oska, arvab nii mõnigi teie seast. Aga Tiina oli teisel arvamisel. Inimene õpib kõik ära, mis tahab, mõtles

Ema arvates Tiina mõte ei olnud kõige halvem; ta võttis paberilehe ja näitas Tiinale mõningaid mustrijoonistamise algeid.

„Kõige lihtsamini võid valmistada neljanurgelist kohvilaudlina, kui esiteks õmbled kõigile äärtele piluäärstuse ja kui see tehtud, võid külge õmmelda näit. enda heegeldatud pitsi (joon. 1),“ algas ema.

Rikkalikus valikus

käsitööniite

ja köiksugu moe ning pudukaupu soovitab

Vennad Lepp Tartus,

Kaubahoov nr. 2, Promenadi nr. 2.

„See kindlasti tuleks väga ilus,“ arvas Tiina, „aga ma ei kavatsenud heegeldada sel korral, vaid tahaksin õmmelda mingisugust iluõmblust.“

„Ah nii, siis tuleb muidugi enne muster kokku seada,“ jätkas ema. „Vaata, siin on palju võimalusi. Kõige lihtsam on joonistada äärmustit.“

„Kõik on väga lihtne, kui seda osatakse,“ tähendas Tiina, „aga kuidas seda tehakse?“

„Joonista näit. mingi lillkavand ja aseta sama joonist ikka järjest ritta, nii saad lõppeks äärmustri (joon. 2).“

„Kas see on ainuke viis?“ päris Tiina õpikumiliselt.

„Ei sugugi. Kui tahad joonistada pindmustrit, võid oma lina näiteks jaotada võrdseks ruutudeks (joon. 3). Kõige lihtsam on õmmelda ruudud vars- või kettpistega või ka harakarvastega: nii moodustub ruutmuster.“

„Aga kas sinna juure ei võiks õmmelda lilligi?“ küsis Tiina.

„Muidugi võib, aga siis tulevad ruudud asetada harvemini (joon. 4). Lillkaunistisi võib paigutada siis kas igasse ruutu või vaheldamisi, täiesti nii nagu ise soovid. Lillekimbud võivad olla ka erisugused ja erivärvilised, nagu just tahetakse.“

„Aga kuule, kas lilli võib õmmelda linale ka ilma nende ruutudeta?“ küsis Tiina.

„Miks mitte? Lilled võib ühevõrdseks jaotada lina pinnale, kui soovid nii (joon. 5).“

„Kas on veel teisi võimalusi?“ päris Tiina edasi.

„On küll. Võid joonida lina paralleelsete joontega või õige kitsaste kavanditega, nii et see tuleb võõdilise (joon. 6).“

„Kas see on ilus?“ küsis Tiina.

„Miks ei. Eriti veel, kui teed

iga triibu otsa tupsu, võib see väga ilus välja näha. Aga on veel muidki viise: võid joonida oma lina nurgeti (joon. 7) ja igasse kolmnurka paigutada mingi lillmusteri. Või kui tahad kolmnurki teist moodi, võid need joonistada igasse nurka (joon. 8).“

„Milliseid kolmnurki?“ küsis Tiina.

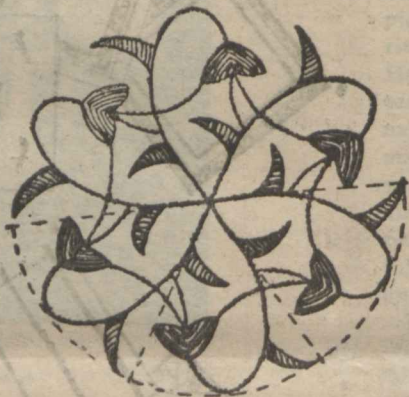
„Näiteks pitskolmnurki. Või kolmnurga-taoliselt joonistatud mustreid. Pitsi võid ilustamiseks sisse panna lina keskele ümmarguse-kujulise (joon. 9) või ka mitu nelinurkset pitsimotiivi: igasse nurka ühe ja keskele ühe (joon. 10). Pitsi võib asendada ka väljaõmblus-mustriga.“

„Aga kuidas mina oskaksin joonistada näit. ümmarguse mustrit?“ küsis Tiina edasi.

„Ei see olegi nii raske kui arvad. Joonista alguses sõõr ja jaga see, ütleme, kuueks osaks: igasse ossa joonistad sama mustrit kopeerpaberi abil, ja siis sul ongi sõõrmuster.“

„Oi, see on tore,“ arvas Tiina, „nüüd sul ei tarvitse mind enam aidata, küll ma ise katsun.“

Katsugu teisedki järele teha!

26. dets.: Fr. R. Kreutzwald'i 129., J. Kunder'i 80., K. E. Söödi 70. ja J. Käis'e 47. sünnipäev.

Friedrich Reinhold Kreutzwald, eesti kirjanik, sündis 26. dets. 1803 Kadrina klk. Jõepära mõisas, kasvas üles Kaarli mõisas Rakvere lähedal ja Ohulepa mõisas Harjumaal, õppis iseseisvalt ja Tartu ülikooli arstiteaduskonnas; pärast ülikooli lõpetamist oli Võrus linnaarstiks 44 aastat; suri 25. aug. 1882 (käesoleval aastal 50 a. tagasi) Tartus. Fr. R. Kreutzwald on meie ärkamisaja tähtsam vaimne häälestaja ja eesti vanaromantilise kirjanduse suurem esindaja Lydia Koidula kõrval. Ta kirjanduslik produktioon on väga suur, kahjuks on üks osa ta loomingust tõlkekirjandus. Esikohal seisab ta surematu teos „Kalevipoeg“, mis on tõlgitud ka võõrkeeltesse; peale selle väärivad tähelepanu: „Viru lauliku laulud“, „Paar sammukest rändamise teed“ (jutustus, jaoti tõlge), „Lembitu“ (kunstpeos, tõlge).

Pikemalt lugeda W. Reimani „Kividest ja kildudest“, Fr. Tuglase „Kriitikast I“, M. Nurmiku „Kreutzwaldi Kalevipojast“ ja „Õpilaslühend“ nr. 3.

Johann Kunder, eesti luuletaja ja näitekirjanik, sünd. 26. dets. 1852 Holstre v. Viljandimaal, lõpetas Tartu algkooliõpet.-seminari, teenis õpetajana Tartus ja Rakveres; õppis seejärel veel Peterburi õpet.-instituudis, mille lõpetamise eel ta suri 24. apr. 1888. — J. Kunderi näidendeist on tähtsamad: „Kroonu onu“, „Kingu Laos“, „Mõrsja ja märatsejad“; luuletistest on ilmunud üks kogu „Algupärased luuletused“ (meenutage laulu „Kui siit pilve piirilt alla vaatan“). Pääle selle on Kunder andnud välja

kirjandusloo-katse „Eesti kirjandus koolile ja kodule“ (ehk: „Eesti vanemad laulikud“) ja rea loodusloolisi raamatuid.

Karl Eduard Sööt, eesti luuletaja, sünd. 26. dets. 1862 Tuki veskis Lohkva külas Tartu lähedal, lõpetas Tartu linnakooli, oli „Oleviku“ ja „Postimehe“ toimetuse liikmeks, pidas pikemat aega oma trükikoda ja raamatukauplust Tartus; elab praegu siinsamas. K. E. Sööt on viimaseid vanaromantilisi luuletajaid, kusjuures ta luuletised oma vormilt ja sisult on kordkorral kokkukõlastunud uema aja luulega. Talt on ilmunud 9 luuletiste-raamatut, millest tähtsamad „Saatus“, „Mälestused ja lootused“, „Aastate kajastus“ (viimasesse on koondatud peaaegu kõik Söödi luuletised); lastelaulude-kogu kannab pealkirja „Lapsepõlve Kungla“. Pääle luulepõllul tegelemise tuntakse K. E. Sööt veel tähtsa seltskonnategelasena.

Johannes Käis, eesti koolitegelane, sünd. 26. dets. Timo v. Võrumaal; lõpetas Peterburi õpet.-instituudi ja Peterburi ülikooli loodusteaduskonna; oli õpetajaks Lemsalus, Volmaris, Riias, Vologdas, Pihkvas, Võrus (seminari direktor), Paldiskis, olles vahepääl ka riigi koolinõunikuks; praegu pajukil. Tähtsam töökoopi põhimõtete ja muude kooliuuenduste propageerija nii kõnes kui kirjas; õpetajasorganisatsioonide ja ühisetevõtete agaram juhtija ja kaasaitaja; koostanud haridusministeeriumi ülesandel eesti keele õppekavad algkoolidele; välja andnud rea raamatuid ja brošüüre („Loodussõbra vaatlusvihud“, „Loodusõpetus algkoolis“ jm) ja avaldanud hulga artikleid „Kasvatuses“, „Looduses“, „Eesti Kirjanduses“, „Noorusmaas“, paljudes koguteostes jne.

27. dets.: J. Kepler'i 361. ja L. Pasteur'i 110. sünnipäev.

Johann Kepler, saksa matemaatik ja astronoom, uema astronoomia põhjendaja, sünd. 27. dets. 1571. a. Weierstadtis (Württembergis), oli matemaatika professoriks Grazis, Prahas, Linzis, keiserlikuks matemaatikuks ja õue-astronoomiks, hiljem Wallenstein'i teenistuses Saganis; suri 15. nov. 1630 Regensburgis. Ta tähtsaim teos „Astronoomia nora“ (Uus astronoomia).

Louis Pasteur, prantsuse keemik, sündis 27. dets. 1822 Dôle'is; oli professoriks Strassburgis, Lille'is, Pariisis; hiljem juhatajaks n. n. „Pasteuri Instituudis“ säälsmas; suri 28. sept. 1895. a. Garches'is Versailles'i lähedal. On kirjutanud hulga teaduslikke töid. Tema tähtsaim leiutus, mis on levinud üle maailma, on marutõve arstimise vahendite leidmise alalt.

29. dets.: J. Bergmann'i 76., H. Koppel'i 65., R. Kipling'i 67. sünni- ja J. F. Wiedemann'i 45. surmapäev.

Jaan Bergmann, eesti luuletaja, sünd. 29. dets. 1856 Soosaare v. Viljandimaal, lõpetas Tartu ülikooli usuteaduskonna ja oli pikemat aega kirikuõpetajaks Paistus; suri 25. juulil 1916. — Oli tähtsam tegelane vaimuliku kirjanduse korraldamise alalt („Uus lauluraamat“, piibli keele uuendamine), pääle selle lüüriliste laulude ja ballaadide looja, samuti hää tõlkija kreeka ja saksa keelest; eesti luulekeele reformeerija. Ta ilukirjanduslikud tööd on kogutud teosesse „Jaan Bergmann'i laulud“. (Pikemalt viimase teose II trüki eessõnas.)

Heinrich Koppel, eesti arstiteadlane, sünd. 29. dets. 1863 Uusna v. Viljandimaal, lõpetas Tartu ülikooli arstiteaduskonna, omandas dr. med. astme; oli Tartu ülikooli dotsendiks ja professoriks arstiteaduse alal; eesti ülikooli rektoriks 1920—28. Mitmekülgne avalik tegelane, väga paljude seltskondlikkude ja teaduslikkude organisatsioonide juhtiv liige; avaldanud hulga arstiteaduslike artikleid „Tervises“, „Eesti Arstis“ ja ülikooli väljaannetes; ajakirja „Tervise“ toimetaja. Eesti ülikooli korraldamisel üles näidanud suuri teenmeid.

Rudyard Kipling, inglise kirjanik, sünd. 29. dets. 1865 Bombay (Indias); oli ajakirjanikuks ja kirjanikuks Indias, reisis Ida-Aasias, Austraalias, Aafrikas, elas hiljem Brattleboro's (Bermont'is). — On kirjutanud hulga seiklusrikkaid ja huviküllaseid jutustisi india elust, millest hulk ilmunud ka teiste haritud maade noorsookirjanduses tõlgetena, muuseas ka eesti kirjanduses („Džungli raamat“, „Mees, kes tahtis olla kuningas“ j. t.).

Ferdinand Johann Wiedemann, keeleteadlane, sünd. 30. märtsil 1805 Haapsalus, lõpetas Tartu ülikooli õigusteaduskonna, kuid hiljem kaldusid ta otsesed huvivid keeltele; ta õiendas Tartu ülikoolis vanade keelte ülemõpetaja eksami ja teenis gümnaasiumi õpetajana Jelgavas (Miitavis), Tallinnas, Peterburis, kus suri 29. dets. 1887; ta keeleteaduslikkude tööde tõttu valiti ta Vene Teaduste Akadeemia liikmeks. F. J. Wiedemann on uurinud rohkel määral eesti ja soome sugu rahvaste keeli, kirjutas nende üle rea tähelepandavaid ja põhjanevaid töid. Jäädvustanud on ta oma nime aga päämiselt kolme tähtsama tööga eesti keele alalt, nimelt eesti keele grammatikaga, eesti-saksa sõnastikuga ja rahvaluuleliste uurimustega („Aus dem inneren und äusseren Leben der Ehsten“).

31. dets.: Fr. R. Fählmann'i 134. ja S. Petõfi 110. sünnipäev, A. Kivi 60. a. surmapäev.

Friedrich Robert Fählmann (ka: Faehlmann), eesti kirjanik, sündis 31. dets. 1798 Hao mõisas Koeru klk., lõpetas Tartu ülikooli arstiteaduskonna ja oli tegelikuks arstiks Tartus, ühtlasi Tartu ülikooli õppejõuks arsti- ja rohu-teaduse alal, samuti eesti keele lektoriks. — On olnud julgeks eestkostjaks eestluse tunnustamises, kogunud rahvaluulet, kirjutanud muinasjutte eesti jumalustest, koostanud „Kalevipoja“ kavandi proosas, luuletanud laulu „Suur on Jumal, su rammu“ ja avaldanud ka lühemaid jutustisi.

Sándor (Alexander, István) Petõfi, ungari lüürik, sünd. 31. dets. 1822 Kiskörös, oli sõjateenistuses, võttes osa suurest Ungari revolutsioonist 1848—49, sai Schässburgi all surma 31. juulil 1849. — S. Petõfi on kirklik ungari omarahvuse pooldaja ja selle eest võitleja, millises vaimus on loodud ka ta tähtsamad luuletised; Petõfi on just ungari võitluse- ja vabaduselaulik. (Pikemalt eesti keeles ilmunud brošüürist „Sándor Petõfi“.)

Aleksis Kivi, soome kirjanik, sünd. 10. okt. 1834 Helsingi lähedal Nurmijärvel; suri 31. dets. 1872. a. Helsingis. — Pikemalt „Õpilaslühend“ nr. 1 (s. a.), A. Kivi „Seitsme venna“ eessõnas ja V. Tarkiainen'i teoses „Aleksis Kivi“ (ilmunud eesti keeles).

1. jaanuar 1933. a.: B. E. Murillo 314. sünnipäev.

Bartolomé Estéban Murillo, hispaania maalikunstnik, sünd. 1. jaan. 1618 Sevillass, suri säälsmas 3. apr. 1682. — On maalitud tähelepandavaid pilte usulistel ainetel.

2. jaan.: H. Visnapuu 43. sünnipäev.

H. Visnapuu, eesti luuletaja, sünd. 2. jaan. 1890 Leebiku v. (Helme klk.) Valgamaal; oli algkooliõpetajaks Kavastus, Tartus; õiendas küpsuseksami ja õppis keeleteadust Tartu ja Berliini ülikoolis; hiljem elukutseline kirjanik elukohaga Tartus ja Luunjas. — Eesti parem luuletaja nooremast generatsioonist. Avaldanud üle kümne luuletiskogu ja paar poemi. Luuletiskogudest tähtsamad: „Amores“, „Talihari“, „Valit värsid“, „Maarjamaa laulud“; kirjutanud esseekogu „Vanad ja vastsed poeedid“ ja andnud välja koos J. Ainelo'ga „Poetika põhijooned“.

25. dets.: G. Ollik'u 63. sünnipäev ja J. Mändmets'a 2. surmapäev.

Gustav Ollik, eesti kooliõpetaja ja haridustegelane, sünd. 25. dets. 1869 Võnnu vallas Läänemaal; lõpetas Tartu õpet.-seminari ja Peterburi õpet.-instituudi; oli õpetajaks koduvallas, Viljandis ja Tallinnas; oli siis Tallinna koolinõunikuks, haridusministeeriumi kooliosakonna juhatajaks, riigikoolivalitsuse direktoriks; praegu haridusnõunikuks haridusministeeriumis. — On olnud väga tegev ülemaalise tähtsusega seltskondlikkudes organisatsioonides, samuti õpetajate ja koolinõunikkude kutseorganisatsioonides; eesti kooli loomises ja ülesehitamises väga palju korda saatnud.

Jakob Mändmets, eesti kirjanik, sünd. 25. dets. Saaremaal, Kärja vallas, lõpetas Kaarma õpet.-seminari ja oli õpetajaks Kärjas, Ahmjas (Läänemaal Martna klk), Alaveres ja Orus (Harjumaal); siirdus siis ajakirjanduse alale, töötades Tallinnas „Uue Aja“, „Tallinna Teataja“ ja „Päevalehe“ juures; suri 25. dets. 1930 Nõmmel. Jakob Mändmets on meie tuntud realistlik novelli- ja draamakirjanik; ta tähtsamad novellikogud: „Isa talus“, „Meri“, „Küla“, „Hingekarjane Römer“, „Maa jõud“, „Kodumaa jutud I“, „Hiilid karil“, „Läbi rädi“, näidendid: „Neli päeva“, „Kosilane“, „Ema“.

Kaunis jõulukink noortele on „Noorusmaa“ VI almanak

mis praegu ilmus E. Ö. Liidu kirjastusel ja E. Ö. Liidu esimehe hra E. Mar-
finsoni toimetusel. Sisaldab hulga algupäraseid ilukirjanduslikke palasid noor-
soole. Eriliseks osaks noorte auhinnaööd, mis saadetud Ameerikasse noor-
soo kirjandusliku loomingu võistlusele.

E. Ö. Liidu noorsookirjanduse toimkonna väljaanne.

Hind 1 kr.	
Varem ilmusid:	I almanak — hind 1 kr.
	II „ „ — „ 1 kr.
	III „ „ — „ 1 kr. 50 s.
	IV „ „ — „ 1 kr. 30 s.
	V „ „ — „ 1 kr. 30 s.

Pealadu: K. k. ü. „TÖÖKOOLIS“, V. Roosikrantsi 3, Tallinnas.

Kes raamatu hinna rahas või markides ette saadab, sellele saadetakse raam-
at äri kulul koju kätte.

Igale noorele valmistab suurt jõulurõõmu vähemgi
kingitus, kui see ainult nägus ning

tabavalt valitud.

Raamatutest:

„LASTELEHT“ poolaastakäik	—80 senti
Tasa, Ed.: KOOLITEEL	—80
Ansomardi: LASTEJUTUD	—40
Busch, V.: VALLATUD MESILASED	120
KAVAL ANTS JA VANAPAGAN	100
ROBINSONI IMELIKUD JUHTUMISED	—50
REINUVADER REBANE	—50
Hiltzer, K.: VÕIMLEMINE PILTIDES	120
Leit: KAUNIMAIK LAULE NOORTELE	—25
SKAUDI KÄSIRAAMAT	—30
E. KEHAKULTUURI AASTARAAMAT	100
„PÄASUKESE“ VÄLJAANDED	

(Soovijaile saadetakse tasuta nimestik.)

Suurest kinkide valikust soovitame:

- Fotoalbum,
- salmialbum,
- postkaardialbum,
- peenrahakott,
- Jo Jo mäng,
- täitesulepea,
- laua- ja taskuplokk,
- nahkne taskuraamat,
- „Õpilassõber“,
- kirjaplokk,
- portfell,
- taskunuga,
- tsirklikast.

„POSTIMEHE“ raamatu- ja kirjutus-
materjali kauplus

TARTU, SUURTURG 16.

Veskitele
valmistan:
aspiraatoreid, seemne-
vilja puhastusmasinaid,
kruubimasinaid ja iga-
suguseid teisi veski juure
kuuluvat masinaid aja-
kohaste hindadega.

J. TOOMBERG
Sangaste Tsirgulin.

Kõige odavam ostukoht on

Konst. Jaik'i

kirjutusmaterjali-, paber-, papi-, tapeti- ja
raamatukaupluses

TARTU, SUURTURG 11

Müik suurel ja väikesel arvul. — Suur valik jõulu ja uueaasta
piltpostkaarte, pildiraamatuid ja igasuguseid albume.

Kõik õpilased

ostavad ja paluvad oma vanemaid osta
pühade maiustusi —
nagu: kooke, torte, saiu jne.

Dagaritööstus

P. Potsep'alt

ÜLIKOOI TÄNAV, RAEKOJA TAGA.

ÕPPURIKINGAD

Müügil Tartus:

Suurturg 10, F. Zimmer-
man'i äris,
Kaubaheov 26 ja Küüni
tän. „Unioni“ kauplustes.

Kooliõpilastele soovitan vastupidavaid ja nägusaid

jalanõusid,

kalosse ja botikuid. Suures reisiravete osakonnas
alati rikkalikult valikus koolirantsaid, kohvreid jne.

R. HANSEN, Tartus, Kaubaheov nr. 1.

Häid noorsooraamatuid:

H. Valma Suur sõit

on saanud eesti noorsoo lem-
mikraamatuks, eriti otsita-
vaks aga rannapoiste kui
tulevaste meremeeste seas.
Hind illustreeritud 1 kr.
25 s.

M. Nurmiku toime-
tatud 4 ülihuvitavat raam-
atut

„Kevad“, „Suvi“,
„Sügis“, „Talv“,

teevad noortele looduse igal
aastaajal huvitavaks ja elu
ilusaks ning sisurikkaks.
Igaüks neist 96 lk. piltidega.
Hind à 75 senti.

Tehnikakultuuri jutustavad
noortele

„Saagu valgus“,

64 lk. piltidega, hind 50 s.
See kujutab leitudist ahelat
valgustuse alal lõkkest mood-
sa elektrivalguseni.

Tuli ja rattad I.

Leitudist ajalugu juttudes.
Saaduste valmistamine enne
ja nüüd. Hind 1 kroon.
ALATI UUT TOOVAD
AGA „VIKERKAARE“
UUED N-RID.
Hind à 25 senti.

Tellida K.Ü. „Töökooll“,
Tallinnas, V. Roosikrantsi 3.

„Õpilastele“

üksiknumbreid
müüvad:

Antslas, K. Kivi raamatukauplus.
Jõgeval, M. Sommer, jaamas.
Aakres, Aug. Luukas.
Elvas, Elva rdt. jaama raamatu-
kapp ja J. Tammin.
Sindis, J. Heidemann.
Tapal, Joh. Luuk.
Põltsamaal, Põltsamaa õpeta-
jate kooperatiiv.
Mustvees, Fr. Martinson.
Otepääl, O. Hermanson ja
M. Saar.
Põlvas, J. Kattus.
Sangastes, J. Verev.
Jõhvis, Alutaguse õpetajate koo-
peratiiv.

Hageris, Jaan Kael.
Paides, kaubarav. ühis. „Iva“.
Palal, Fr. Villemson ja Pala
Tarvitajate Ühisus.

Samas võetakse ka
„Õpilastele“ tellimisi vastu

Nõudke kõikjalt „Ceresi“

„Tervisleiba“

Soovitan noortele amatööridele

fotoaparaate,

plaate, pabereid ja igasuguseid foto-
tarbeid rikkalikult valikus.

Kohaseid pühadekinke õpilastele!

G. F. Liblik

Tartus, Suurturg 10. Telefon 6-30.

Kooliõpilased!

Soovitan pühadeks saapaarist
Tartus, Riia tän. 25 „Võistlus“

jalanõusid võistlemata odavate hindadega. Töö eest
täielik vastutus.

„VÕISTLUSE“ sihid ja soovid on: rahvale valmistada
viimase võimaluseni hääd ja odavat kaupa vähese
tasuga.

Loodan, et ostjaskond minust aru saab.

Austusega OMANIK.

5. jaan.: J. Newton'i 289. sünnipäev.

Isaac Newton, inglise füüsik ja astronoom, sünd. 5. jaan. 1643 Woolsthorpe'is (Lincolnshire'is), oli Cambridge'i ülikooli professoriks, elas hiljem Münzwarden'is; veel hiljem oli Londoni Societät'i presidendiks; suri 31. märtsil 1727 Kenfingtonis. Uuema matemaatilise füüsika ja füüsilise astronoomia põhjendaja, gravitatsiooni-seaduse leiutaja, päikesekiirte värvikiirtesse jagunemise avastaja jne. Tähtsaim töö: „Opera“.

6. jaan.: A. H. Neus'i 137. sünnipäev.

Alexander Heinrich Neus, eesti rahvaluuleuuriija, sünd. 6. jaan. 1795 Tallinnas; õppis Tartu ülikoolis usuteadust, tegeldes ühtlasi filosoofiliste ja keeleteaduslike küsimustega; oli pikemat aega Haapsalu ja Paldiski kreiskoolis õpetajaks ja juhatajaks. — Kogus eesti rahvaluulet, koostas ja avaldas trükkis kolmeandlise rahvalaulude-kogu „Ehstnische Volkslieder“ ja „Mytische und magische Lieder der Ehsten“ (viimane koos Kreuzwald'iga).

7. jaan.: O. Luts'u 46. sünnipäev.

Oskar Luts, eesti kirjanik, sündis 7. jaan. 1887 Kaarepera vallas Tartumaal, õppis Tartu realkoolis ja Tartu ülikooli rohuteaduskonnas; teenis apteekides Tartus, Peterburis j. m.; elab praegu vabakirjanikuna Tartus. — On kirjutanud üle neljakümne romaani, novelli, vestekogu ja näidendi, mis väga loetavad laialdasemais rahvakihtides, eriti noorsoo poolt eelistatud. Tähtsamad jutustavad teosed: „Kevade I ja II“, Kirjutatud on... („Soo“), „Andrese elukäik“, „Õpilane Valter“, „Iiling“, „Vanad teerajad“; näidendeist: „Kapsapea“, „Siniallik“, „Sootuluke“.

Uusi ülesandeid.

10. KAKSIKUTE MÕISTATIS.

Siin on seitse kaunitari lenduri nahkmütsis. Arvake, kes neist on kaksikud — täpsalt ühesugused, nagu kaks tilka vett.

11. VASTUOKSUSED.

Milliseid vastuoksusi leiad selt pildilt?

Jõulud.

Jõulud, me armsad pühad, on igauhe õnn. Ka jõulukuusk, sa haljas ja õillis, oled õiguse ja puhtuse sümboliks. Oled nii kuninglik, värskel ja ilus, suvel puhkasin tihti su vilus.

Nüüd jõuluks tuppa toodud, — vist oled selleks loodud. Ja küünlad särades põlevad sul, me südames heliseb jõulukell:

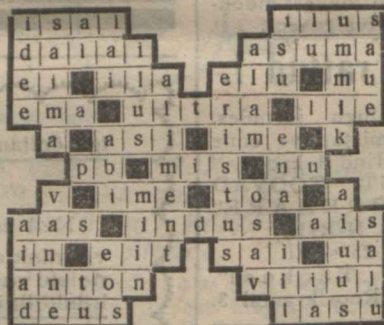
Kadugu ilmast kõik tüli ja vaen, olgu puhas ning selge nooruse laev meid juhtigu tööde ja õigus!

Hagerl algkooli õpilane

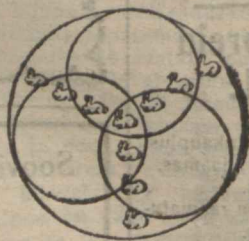
Elmar Sihver.

LAHENDISED.

Ristsõna nr. 6.

7. JÄNESTE KIMBATUS.

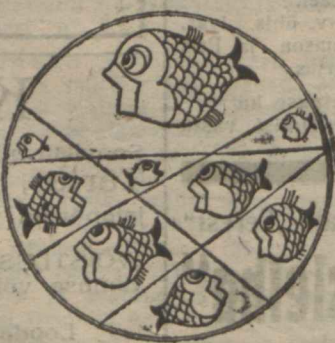

Pilt esitab lahendise.

8. ELUKUTSE-MÕISTATIS.

Õnnesoovija oli juuksur.

9. RIIAKAD KALAD.

Pilt esitab lahendise.

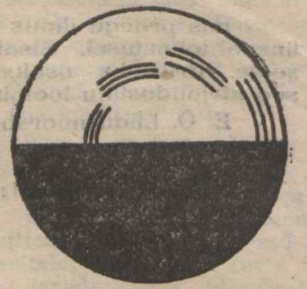
Imelik jo-jo.

Iga poiss või tüdruk on jötanud ennast juba väsimuseni, võibolla 1000—10.000 korda lasknud jo-jo ketta suriseda üles-alla, üles-alla. Pääleselle oskab kindlasti sellega teha veel kõige kummalisemaid vigureid.

Aga nüüd on kõne all üks selline vigur, mida igauks veel mitte pole teinud, või õigemini üks hoopis uuelaadiline jo-jo, mis kõik muud lööb laua alla.

Valgest papist või paberist, kui tahad katta sellega oma jo-jo, lõikad 10 sm läbimõõduga sõõri ja joonistad sellele musta tušiga sellise pildi, nagu allolev pilt kujutab. Kui oled teinud papist selle sõõri ega taha teda kinnitada oma jo-jo külge, siis pista selle keskele sulevarre-jämedune pulk, mille terav ots on küllalt tugev, nii et võid sõõri lasta vurrina põrandale tiirlema. Kui paned nüüd sõõri tiirlema möödapäeva, siis näivad äärjooned rohekassinised, keskpunkti lähedal olevad punakad ja vahepääl olevad jooned kollakad ja rohelised. Parima efekti annab see trikk kunstli-

kus valguses. Kui sõõr tiirleb vastupäeva, esinevad värvid vastupidises järjekorras. Mida kii-

remini ketas tiirleb, seda heledamad näivad värvid.

Kui liimid sellised paberiketad oma jo-jo kummalegi küljele ning sobitad selle tiirlema, tuleb su jo-jo-kettast maailma toredaim mängukann, nõidudes oma tiirlemisel mustast ja valgest imekauni värvide mängu.

ILMUSID:

Hiina muinasjutud I ja II ä 1.25
Mustlaste muinasjutte „ 2.—
Tuhat üks ööd I. . . . „ 1.25

VAREMALT ILMUNUD:

Grimmi muinasjutud I ä 1.50
Grimmi muinasjutud II „ 2.25
Indiaani muinasjutte „ 1.75
Neegrilaste muinasjutte „ 2.—
Prantsuse muinasjutte „ 2.—

Noor-Eesti Kirjastus, TARTUS.

Jõulu nalja,

HA-VE joon.

- 1) „Küsin pärast isa käest raha ja ostan talle siit jõuluringiks ühe piibu.“
- 2) „Noh, kas sa mõnda jõululaulu oskad ka, Ants?“
„Ei, aga ma ostsin selleasemel grammofoni-plaadi, mille ühel küljel on „Oh kuusepuu, oh kuusepuu!““
- 3) „Armas jõuluvana, kui sa tood mulle jõuluks tosina tinasoldateid ja mänguauto, siis tahan uskuda, et sina oled ikka olemas.“
- 4) „Küll suured inimesed on ikka naiivid. Vanaisa räägib iga päev ikka jõuluvanast ja jõuluvanast — nähtavasti ta vaene ei teagi, et jõuluvana pole olemas.“

